Է ՏԱՐԻ 1845 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 30 ՄԵՀԵԿԱՆ 4382 — Հ. Տ. 8 ՄԱՐՏ 1890 — Ն. Տ. 20 ՄԱՐՏ 1890 — ՀԻՃՐ. 28 ՐԷՃԷՊ 1307 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գրանցեալ արժէք	160
» » Կիսամեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » Տարեկան » »	200
» » Կիսամեայ » »	100
Օտար երկիրներու տարեկան գրանց	56
» » կիսամեայ »	28

Դուռս գրկուած յայտարարութիւնները վերադարձուած չեն։ Ձեռագրութիւնները վրկուած նամակ կամ դրոշմիւ ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 8 ՄԱՐՏ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՔԱՐՈԶԻՉՔ ՊԷՏՔ ԵՆ ՄԵԶ

Փարիզի Նոթռ-Տամ եկեղեցւոյ քարոզիչ Հ. Մոնսապրէ, քսանամեայ պաշտօնավարութենէ ետքը, ծերութեան պատճառաւ կը հրաժարի։ Այս առթիւ Ֆէկ-ռօ տեսութիւն մը կ'ընէ Փարիզեան հռչակաւոր եկեղեցւոյն վերջին մի քանի քարոզիչներուն վրայ։ Ասոնք շատ պերճախօս վարդապետներ էին, որոց հմտալից քարոզները լսելու համար ամէն կիւրակի հազարաւորք կը դիմէին, ընդ որս նշանաւոր քաղաքական և գիտնական մարդիկ։ Այս քարոզչաց մին էր համբաւաւոր Հ. Ռակինիթոս, որ Պապին անսխալութեան խնդրոյն վրայ հռոմէական եկեղեցւոյ դէմ դարձաւ, և շատ տարիներ ինքնուրոյն դիրք մը բռնելէ յետոյ, վերջերս աշխարհական եղաւ։ Հանդուցեալ Ֆիւֆանյու մին էր այս քարոզիչներէ։ Զ.Հ. Լաքորտէռ լսելու կ'երթային Շաթօպրիան, Վիքթոր Հիւկօ, Լամարթին, Պէռիէ, Մոնթալանպէռ, Օտիլոն Պառռօ, և այլ ականաւոր մարդիկ ժամանակին։ Այն մեծ եկեղեցին անդամ մը այնչափ լի էր բազմութեամբ որ Պէռիէ սանդուխ բերել տուաւ և պատուհանէ մը ներս մտաւ, Լաքորտէռի քարոզը լսելու համար։ Մեծ Պահոց առաջին կիւրակին տեղի կ'ունենար այս բան։ Ո՛չ նուազ յաջողութիւն գտաւ Հ. տը Ռավինեան, որ Լուի Ֆիլիփի թագաւորին օրով ընդհանուր դատախազ էր և հմուտ օրէնգէտ, բայց յանկարծակի կոչում մը ստանալով յիսնեան, հրաժարեցաւ դատական ասպարէզէն, իւր բոլոր հարստութիւնը բաշխեց իւր ժառանգորդաց, և եկեղեցական մարմնոյն անդամակցելով, քիչ ետքը քարոզիչ եղաւ Նոթռ-Տամի, ուր զինք լսելու կուգար ընտրելագոյն բազմութիւն մը։ Ի՛նչ հմտութիւն, ի՛նչ լոյս, ի՛նչ ջերմութիւն իւր քարոզներուն մէջ։ Երկրին ամէն կողմերէն եպիսկոպոսներն անդամ կը գային լսել զինք։ Օր մը մանաւանդ, Մեծ Պահոց մէջ, այս նշանաւոր ունկնդիրներէ շատեր սկսան լալ, զՀ. տը Ռավինեան լսելով, որոյ հաւատքն ու պերճախօսութիւնը կ'երկարացնէին զիրենք։ Իւր յորդորներով, աշխարհասէր Փարիզցւոց մեծ մաս մը Աւագ Շաբաթն յատկացուցին բարեպաշտական ամփոփման, խոստովանութեան ու զղման, և խումբ խումբ հաղորդուեցան Ս. Յարութեան կիւրակին։ 1867 ի Արուեստահանդիսին, Հ. Ֆելիքս կը քարոզէր, և ֆրանսական յառաջդիմութեան այն հոյակապ ցուցահանդիսին իսկ, պարզայներէն ներշնչուելով, շատ յաջող քարոզներ խօսեցաւ սա նիւթի վրայ։ «Յառաջդիմութիւն՝ Քրիստոնէութեամբ»։ Վերջին քարոզիչն, Հ. Մոնսապրէ, 1869 ին մտաւ ի Նոթռ-Տամ։ Պատերազմն ընդհատեց իւր քարոզութեանց շարքը, բայց զինադադարի միջոցին դնաց Մեծ Պահոց առթիւ ի Մէց քարոզել։ «Այն պարտեալ ու դրաւեալ քաղաքին մէջ, որ Գերմանիոյ անցած էր, Հ. Մոնսապրէի ֆրանսացի ազգասէրի սիրան արիւնեցաւ, և Զատկի կիւրակին իւր քարոզութեան շրջանն ամփոփացնելով, բեմին վրայէն հորդան տուաւ իւր զգացմանց, և Զատկական Յարութեան այլաբանութիւնն ընելով, խօսեցաւ հայրենեաց վրայ զրոս կարող են գերեզմանի մէջ դնել՝ զօրքեր յատկացնելով որ տապանաքարը պաշտպանեն, բայց անչուշտ պիտի վերականգնի և յարութիւն առնու օր մը։ Եւ թշնամւոյն առնելա՛ն չափ վշտալից ու յուսալից լեզուաւ մը և ա՛յնչափ յանդգնութեամբ խօսեցաւ որ իւր բոլոր ֆրանսացի ունկնդիրքն յուզուեցան, ոմք ելան արտասուալից, թեւերնին տարածած դէպ ի բեմն։ Հետեւեալ օրը բրուսիացի հրամատարը Մէցի արքեպիսկոպոսարանը ներկայացաւ զինք ձերբակալելու եւ բերդ մը առաքնորդելու համար, բայց Հ. Մոնսապրէ վտանգը նախատեսելով արշալուսին մեկնած հեռացած էր Մէցէ։ Այսպիսի յաջողութիւններ բազմիցս ունեցաւ։ Օր մը, Նոթռ-Տամի մէջ իսկ, սկսան ծափահարել, բայց ինք քաղցրութեամբ յանդիմանեց ունկնդիրները։ Իւր քարոզք հրատարակուած են երեսուն խոշոր հատորներով, որոց շարքը չէ վերջացած դեռ։ Ֆէկ-ռօ Նոթռ-Տամի քարոզչաց այս պատմութիւնը մանրամասնելով, ի վերջոյ փափաք կը յայտնէ որ ո՛չ նուազ հմտալից և եռանդալից յաջորդ մը տրուի Հ. Մոնսապրէի։

* * *

Եթէ համաշխարհիկ ազատամտութեան սկեպտիկ ոստանին մէջ լաւ քարոզիչներու ծառայութիւնք կարեւոր կը համարուին, ո՛րչափ աւելի կարեւոր են մեր ժողովրդեան մէջ, որ հոգեկան, իմացական և բարոյական նիւթոց մէջ ա՛յնչափ պէտք ունի ուղղութեան և առաջնորդութեան։ Մեր ժողովրդեան մէջ, որ յաճախ յօժարակամ կ'ընդունի «կրօնական ազգ» յորջորջումն, և որոյ ազգային պատմութիւնն, արդարեւ, ա՛յնչափ ձուլուած միացած է իւր եկեղեցական պատմութեան հետ։

Մեր Եկեղեցին անչուշտ իւր անցեալով, իւր քրիստոնէական վարդապետութեամբ, իւր հայրապետներով, իւր սքանչելի շարականներով և արտաքին արարողութեամբ, սիրելի է և սիրելի պիտի մնայ հայ ժողովրդեան։ Բայց մեր Եկեղեցւոյ այս հրապուրիչ ձիրքեր իւր հաստատատիպ առաւելութիւններն են։ Ասոնցմէ աւելի բան մը պէտք է միշտ՝ հաւատացեալներն եւ թերահաւատներն անդամ յեկեղեցի ձգելու համար, եւ այդ բանն է եկեղեցականութեան հաւատքն, եռանդն, հմտութիւնն ու պերճախօսութիւնը, քարոզչութեամբ արտայայտեալ։ Այս ճշմարտութեան փորձն ամէն կիւրակի կը տեսնենք, երբ ժողովուրդը կը դիմէ ա՛յն եկեղեցին ուր յաջող քարոզիչ մը կը խօսի։ Եկեղեցին նոյն է ամէն թաղի, ամէն արուարձանի մէջ։ բայց ուստի՞ց կուգան ժողովրդեան այն հոսանքներ մէկ թաղէ, մէկ գիւղէ դէպի միւսն։—Քարոզէն ու քարոզչէն։ Կրնա՞նք ուրեմն ըսել թէ հայ ժողովուրդն անտարբեր է քարոզիչներու։ Եթէ քարոզի ժամանակ կը մեկնին եկեղեցիէն, բայց յանցանքն ո՛չ այնչափ ունկնդրացն է որչափ քարոզչին, որ չէ կրցած հզօր խօսքի մը անդիմադրելի շղթայովն իրենն կապել իւր ունկնդիրներ։

Քարոզի և քարոզչի պակասութիւնը մեր Ազգին և Եկեղեցւոյն վշտալի մէկ պակասութիւնն է։ Մայրաքաղաքիս մէջ իսկ, շատ եկեղեցիներ կիւրակի օրերը զուրկ կը մնան քարոզէ։ Եպիսկոպոսաց և վարդապետաց պակասութիւն չունինք, փա՛ռք Աստուծոյ։ Երբեմն պէտք եղածէն ալ աւելի առատ ունինք։ Բայց երբ կարդը կուգայ քարոզի, կը տեսնենք որ մեր եկեղեցականք առաւելապէս կ'ախորժին քարոզին դամբանական ճիւղէն։ Միւս ճիւղերն, առաւել հանրօգուտ ճիւղերը, մասնաւոր հակամիտութիւն մ'ունին զանց ընելու։ Իրենց նուիրական պաշտամանց կատարման մէջ, քարոզը շաբաթլութիւն մը կը համարին, մինչ պէտք էր իրենց պարտաւորութեանց կարեւորագոյն մասն համարէին։ Եւ անոնցմէ որ քարոզ տալու կ'ելնեն՝ քիչեր կանխաւ պատրաստած են իրենց նիւթն ու բացատրութեանց կարգը։ Հաղուագիւտ բացառութեամբ, սրբազան պերճախօսութիւնը գոյութիւն չունի մեր մէջ։ Ազգային դժբախտութիւն մ'է այս։

Քարոզը կ'ուղղուի ո՛չ միայն ոգէտին, այլ և ընկերութեան ամէն դասակարգերուն։ Ամենէն աւելի ուսումնականն անդամ կրնայ իմացական եւ բարոյական հրահանգութիւն մ'առնուլ հմուտ և մեծահաւատ քարոզչի մը կենդանի ու համոզիչ խօսքերէն։ Ամէն ազգաց մէջ, ամէն ժամանակ, այլ մանաւանդ Արեւելից մէջ և արեւելեան ժողովրդոց վրայ մեծ է կենդանի բարբառի ազդեցութիւնն։ Ա՛յլ է բարոյալից բան մը կարդալ, ա՛յլ է բարոյականի և կրօնի յաւիտենական ճշմարտութեանց վրայ ընտիր քարոզ մը լսել։ Եկեղեցականք և թաղական խորհուրդք կը դանդատին թէ ժողովուրդն եկեղեցի չի յաճախեր, և ամենէն աւելի կը դանդատին ընկերութեան ուսեալ դասուց անտարբերութենէն, որ քիչ քիչ կ'ազդէ անուս դասուց վրայ եւս։ Բայց չեն յիշեր թէ մեծ հրապոյր մը կը պակսի բոլոր այս անտարբերներն յեկեղեցի քաշելու համար։ քարոզը կը պակսի, և իրենց ձեռքն է այս պակասը լրացնել։ Քարոզչի ձիրքերուն մէջ կան որ բնական են, կան ալ որ ոստացական են։ Եթէ ամենուն չեն տրուած բնական ձիրքերը, բայց ամենն ալ պարտաւոր չե՞ն ստացական ձիրքերը ձեռք բերելու։ Մեր վարդապետաց և եպիսկոպոսաց մէջ քիչեր ուսումնասէրի համբաւ կը վայելեն։ Բայց ամենէն աւելի իրե՛նք պէտք է հետամուտ լինին մեծերելու իմացական պաշարներ, որք՝ եռանդալից հաւատքի մը հետ միացեալ՝ կարող են համեմել և ախորժելի և արդիւնաւոր ընծայել իրենց քարոզներն։

* * *

Եւասիկ խնդիր մը որ ստիպողաբար կը պահանջէ ազգային-եկեղեցական իշխանութեանց մտադրութիւնը։ Մեծ Պահոց միջոցին ամենէն աւելի զգալի է քարոզներու պակասութիւնը մեր եկեղեցեաց մէջ։ Պէտք չէ թոյլ տալ որ մեր ժողովրդեան մէջ արմատ բռնէ այն անհիմն կարծիքը թէ քարոզ տալու հռոմէական վարդապետք և բողոքական պաստորք միայն ձեռնհաս և յօժարամիտ են։ Մեր Եկեղեցւոյ հակառակորդաց բերանէն յաճախ լսուած այս զրպարտութիւնը պէտք է արդեամբ հերքեն մեր կրօնական իշխանութիւնք։ Կը յուսանք որ Արմաչու դպրեվանքն յաջողակ քարոզիչներ պիտի տայ մեզ, բայց մինչեւ այն ատեն մեր երիտասարդ վարդապետք մանաւանդ անգործ պէտք չէ մնան։ Վարժութեան, հմտութեան և եռանդեան խնդիր մ'է այս, և եկեղեցասէր Պատրիարք մը, նման Ամեն. Տ. Խորէն Պատրիարքին, կրնայ և պարտի դրդռել և հրահրել եկեղեցւոյ պաշտօնեաները՝ Բանին Կենաց քարոզիչ լինելու ո՛չ միայն անուամբ այլ և արդեամբ։

Հայ ժողովրդեան հոգեկան և իմացական վերածնութեան հզօր միջոց մ'է Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ սրբազան բեմն, եթէ հայ եկեղեցականութիւնը գիտնայ օգտիլ իւր առանձնաշնորհութիւններէն, և եթէ ճանչէ իւրնը։ իրական պարտաւորութիւններն հանդէպ Ազգին և Եկեղեցւոյ։ Մեր կուսակրօն կղեր չափէն աւելի զբաղեալ կը դտնուի անձնական և վարչական հոգերով, և սոսկ կրօնական պարտաւորութիւնք բոլորովին բարձի թաղի կը մնան։ Եկեղեցւոյ բեմէն կարելի է ժողովրդեան ամէն դասերուն մէջ ցանել այնպիսի հիմնական սկզբունքներ, որք տակաւ բեղմնաւորին ի շահ հայ ընկերութեան, ի շահ կրօնի եւ բարոյականի, ի շահ ազգային եկեղեցական վերածնութեան։ Սկսպտեան ջլատիչ սկզբանց մուտքը մեր մէջ, ընտանեկան և բարոյական կապերու տակաւ քայքայումն, ամուսնական դժուութեանց բազմանալն, ազգային եւ կրօնականպարտաւորութեանցմոռացումը, ծայրայեղ շահախնդրութիւնն ու նիւթապաշտութիւնն որք ամէն բանի մէջ կը մտնեն և ամենէն նուիրական, ամենէն հանրօգուտ հիմնարկութիւններն, աւանդութիւններն և սկզբունքները կ'եղծեն կը խանդարեն, խթան պէտք է լինին մեր եկեղեցականաց՝ հոգեշահ քարոզներով վերաշինելու և ամրացնելու անհատական, ընտանեկան և հանրային բարոյականութեան երերուն շէնքն, և հայ եկեղեցին վերահաս վտանգէն ազատելու։ Եւ իրօք, եկեղեցւոյ մը համար անժխտելի, անդարմանելի կորուստ է ո՛չ միայն երբ իւր հօտ ուրիշ եկեղեցւոյ մը յարի, այլ և երբ անհաւատութեան և թերահաւատութեան մէջ իյնայ,—և ինչ ինչ նկատմամբք այս վերջին վտանգ միւսէն մեծագոյն եւս է։

Քարոզիչներ ուրեմն պատրաստենք, և անոնք որ արդէն քարոզչի անունն և պաշտօնն ունին, ո՛չ միայն Մեծ Պահոց մէջ այլ և ամէն ժամանակ հրահանգիչ և հրապուրիչ քարոզներ տայն իրենց համար պատուոյ կէտ մը նկատեն։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ՊԻԶՄԱՐՔԻ ՀՐԱԺԱՐԵԱԼ

Օրուան մեծ խնդիրն է Պիզմարք իշխանի վերջնական հրաժարականն, և այս հրաժարականին Վիլհէլմ Բ. Կայսեր կողմէ ընդունելութիւնը, զոր կը ծանուցանէին մեր երեկի թուով հրատարակեալ վերջին հեռագիրք։

Ուրեմն, Պիզմարք պէտք ունէր աճապարելու, և ո՛չ իսկ Դեսպանախորհրդոյ վերջնաբաղձն սպասեց։

Ուրեմն, ստոյգ է թէ երիտասարդ Կայսրն և ծերունի աշխարհավարն անհամաձայն էին կարգ մը խնդրոց վրայ։

Իրաւ է որ Պիզմարք ծերացած և յոգնած է։ Պաշտօնի վրայ գտնուած միջոցին իսկ, տարւոյն մեծագոյն մասը Պերլինէ հեռի կ'անցուներ՝ իւր դղեկաց, ագարակաց և անտառաց մէջ, զորս վեհապետական համարում և ժողովրդական համակրութիւն իւր տրամադրութեան ներքեւ դրած են։ Բայց Երկրամեայ Նախարարապետը կարող էր դէթ երկու չարաթ եւս տակաւ, և իւր Օգոստափառ Վեհապետին հիւրերը ճամբելէն ետքն հրաժարիլ։

Ճշմարտութիւնն այն է թէ Վիլհէլմ Բ. նոր մեթոտներով կ'ուզէ կառավարել Տէրութիւնը, նոր պէտքերու նոր դարմանները կը խորհի, և Պիզմարք չկրնալով հաստատել այս նոր կացութեան հետ, բոլորովին առանձնանալ կը փափաքի։

Բայց մինչեւ մեծանուն քաղաքագէտը բոլորովին ձեռնպահ պիտի մնայ։ Քաղաքական կարեւոր խնդրոց մէջ իւր վճռապէտն ամենէն փորձ, ամենէն վստահելի խորհրդատուն չպիտի լինի՞ միշտ։—Պիզմարքի անցելոյն անտեղեակ պէտք է լինել գլխովին՝ այս մասին տարակոյս ունենալու համար։

Ո՞վ պիտի լինի Պիզմարքի յաջորդը, կամ յաջորդներն։ որովհետեւ խօսք կար թէ նախարարապետական Պիզմարքեան պաշտօնը քանի մը անձանց մէջ պիտի բաժնուի։—ի՞նչ քաղաքականութեան պիտի հետեւի կայսրութիւնն՝ իւր ճշմարիտ հիմնադրին ապարէզէ հեռանալէն ետքն։—ի՞նչ պիտի լինի Երրեակ Նիզակացութիւնն —Ասոնք ծանրակշիռ հարցեր են, որք խորհրդածութեան և ենթադրութեան առատ նիւթ պիտի ընծայեն եւրոպեան մամլոյն։

Պիզմարք, փառօք և մեծութեամբք լցեալ յաջորդեալ, նմանել ուզած է սպանիացի ինքնակալին, որ իւր յուզարկաւորութեան հանդէսն ի կենդանութեան կատարել տուած էր՝ այդ հուսալ յիտին փառքն եւս անձամբ վայելելու համար։

Ֆրիտրիխսրուէի առանձնութեան մէջ, հռչակաւոր քաղաքագէտը կ'ուզէ դիտել թէ քաղաքական ասպարէզէ իւր հեռացում ի՞նչ տպաւորութիւն պիտի ընէ աշխարհի վրայ։

Անչուշտ մեծ տպաւորութիւն պիտի ընէ։—Բայց աշխարհ չպիտի դադրի մտածելէ թէ Պիզմարք հո՛ն է միշտ, իւր գործը — գերմանական Միութիւնն ու Կայսրութիւնը — փրկելու մշտապատրաստ՝ երբ ծանր վտանգ սպառնայ։

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆՔ

Նախարարական հրաժարականներու Տանկ կամ Ինֆլուենցա մը կը տիրէ յերուսա։ Տան և հինգ տարուան նախարարապետ մը, Պ. Թիսա, կ'իյնայ, ճիշդ ա՛յն միջոցին երբ դարուս մեծագոյն աշխարհավարը գործէ կը քաշուի, և Ֆրանսայի մէջ նախարարական փոփոխութիւն մը կը պատահի, 1889ի հանրապետական մեծ յաղթանակէն իվեր առաջինն, և Սերպիոյ մէջ իսկ նախարարական տագնապ մը կը ծագի, և կ'որոշուի Զատկէն ետքը կատարել պէտք եղած փոփոխութիւններն և անուանումները։

ՊԱՀԱՆՋՆԵԱՆ ԻՐՔ ԵՒ ՁԻՐՈՑՔ

Գերման կառավարութիւնը գոհ չէ անգլիպուլիկար առեւտրական պայմանագրէն, որով իշխանապետութեան երկրին մէջ գերմանական արտադրութիւնք անգլիական արտադրութեանց բաղդատմամբ ստորին դիրքի մը մէջ կը մնան։ Գերման կառավարութիւնը, Ռուսիոյ հաճոյանալու համար, չի կընար՝ Անգլիոյ ըրածին նման՝ առեւտրական պայմանագիր մը կնքել Պուլկարիոյ հետ։ Ռուսի, դիտողութիւն պիտի ընէ եղեր Պուլկարիոյ գերիշխան Տէրութեան՝ կայս. կառավարութեան, դանդատելով անգլեւպուլկար պայմանագրէն, զոր Գերմանիա հակառակ կը նկատէ Պերլինի դաշնագրոյն 8 րդ յօդուածին։ Գերմանիա կը խնդրէ որ Կայս. Կառավարութիւնը Պուլկարիոյ յիշեցնէ իւր դաշնագրական պարտաւորութիւններ։

—Զեռնակորայի իշխանին մատուցած տեղեկագրոյն համեմատ, իշխանապետութեան մէջ 8,500 անձինք օրուան հացին կարօտ մնացած են, հեռեւապէս խում մը Զեռնակորացիներ եւս ի Սերպիա գաղթեցնել անհրաժեշտ կը դատուի։ Ինֆլուենցան եւս, սովու հետ դաշնակցեալ, կոտորածներ կ'ընէ Զեռնակորայի մէջ։

—Վիեննայի լրագիրք, Թուրքիոյ եւ Յունաստանի յարաբերութեանց փափուկ վիճակին ակնարկելով, իբրեւ կարեւոր զգուշութիւն կը նկատեն օսմանեան սահմանապահ զօրաց թուոյն

—)(100)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ՁՈՒՐՈՒՐԴ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

Միռ-ա-Մոռ իր պահուրտած տեղէն հանդիսատես կ'ըլլար այս տեսարանին։

Կը փափագէր օգնել Մարէսքոյին, բայց ինչպէ՞ս ընել։ Այն դժուարին վայրկեաններուն մէջ, յորում անտառապահը գաղտորսները կը հալածէ, ասոնց սկզբունքն է «Ամէն մարդ ինքզինքին համար»։ Եթէ երեւան ելլէր, ձախող դիրքի մը պիտի մատնուէր, առանց Մարէսքոն ալ ազատել կարենալու։

Ուստի տեղէն չշարժեցաւ, սակայն անտառապահին հետ իր ընկերոջ ունեցած վէճը շատ կը զուարճացնէր զինքը։

—Կ'երեւի թէ այս առաջին անգամը չէ որ Մարէսքօ կը բռնուի, կը մտմտար, ապա թէ ոչ պիտի բարկանար։ Ըսելիք չիկայ . . . առաջին դատաստան մը միշտ մարդս կը յուզէ։ Բանին նախատեսեսակն է։

Այս փիլիսոփայական խորհրդածութիւններն ընելու վրայ էր, երբ լսեց որ Ժան-Ժան կ'ըսէր Մարէսքոյին։

—Առաջ անցիր, անպիտան, չըլլայ որ դիմադրելու ելլես։

—Ես դիմադրութիւն չեմ ըներ բնաւ, պարոն անտառապահ։ Գառնուկի մը պէս խելօք եմ։

Անտառապահն ու ոստիկանն անցան այն փոսէն որ Ծառաստանը ճանրէն կը բաժնէր և Միւլլիի ուղղութեամբ մեկնեցան։ Միռ-ա-Մոռ առաջ անցաւ, մինչեւ անտառին եզրն յառաջանալով, գլուխը մացառներուն մէջէն դուրս հանեց և անոնց հեռանալը դիտեց։

—Սէրտանէն մինչեւ Միւլլի տանող ճանրուն երկայնութեամբ անտառներ կան, ըսաւ ինքնին։ Մարէսքօ եթէ ուզէ կրնայ փախչիլ անտառապահին ձեռքէն։ Գիշերը պայծառ է, բայց որքա՞ն ալ որ լուսինը փայլի, ցերեկուան պէս չտեսնուիր։

Ջազացպանը Շանդկրըլէ դարձաւ։

Արշալոյսի առաջին նշոյլները կ'երեւէին հորիզոնին վրայ, անտառին հեռաւոր ծայրերէն։

Լա Հէյօն կ'արթննար։

—Մարէսքօ օձիքը ձեռք տուաւ, ըսաւ, ջազացպանը։

—Ժան-Ժանը՞ վրայ հասաւ։

—Այո՛։

—Դո՞ւն ինչպէս ազատեցար։

—Ես մացառներուն մէջ պահուրտած էի, Ժան-Ժան չի տեսաւ զիս։

Լա Հէյօն կը մտածէր։ Յանկարծական կերպով ի դերեւ ելած էին Մարէսքոյի վրայ իր ունեցած բոլոր կասկածները։

—Ուրեմն, ըսաւ, ճշմարիտ գաղտորսն մըն է եղեր այդ մարդը։

—Այնպէս ըլլալու է, ըսաւ Միռ-ա-Մոռ ուսերը բարձրացնելով։

Եւ այս չարժամանը մէջ անհուն արհամարհանք մը կար իր կնոջ նկատմամբ։

Ժան-Ժան և Մարէսքօ ճանրան բառ մը չփոխանակեցին։

Միայն, անտառապահն ըսաւ, երբ Միւլլի հասան։

—Զե՞ս ամչնար այս տեսակ արհեստով մը զբաղելուդ համար։

—Ինձի ամենէն աւելի հաճելի եղող արհեստն ասա է, պատասխանեց ոստիկանութեան լրտեսը։

Մարէսքօ շատ կը զուարճանար։

—Երբ այս արկածը պատմեմ Բարիզի ընկերներուս, կ'ըսէր ինքնին, որքա՞ն պիտի ծիծաղին։

Ոստիկանատունը հասան։

Արեգակը ծագած էր։ Աքաղաղները կ'երգէին։ Դէպի դաշտերն երթացող կառքերը կը սահէին ճանրուն վրայ։ Տանց դուռները կը բացուէին և սեամին վրայ կ'երեւէին կանուխ արթնցող գեղկուհիք։ Սքանչելի օդ մը կար։

Ճամբուն երկայնութեամբ՝ անտառապահին ու ձերբակալեալին երեսը կը նայէին անցորդք։

—Հայր Ժան-Ժանը նորէն մէկը բռներ է, կ'ըսէին։

Անտառապահը շատ հպարտ կ'երեւէր ու մեքենական չարժումով մը, հինգ քայլ առնելուն, հրացանը կռնակը կ'անցուներ։

Մարէսքօ, ընդհակառակը, նեղացած ու հնազանդ երեւոյթ մը ունէր։

Ոստիկանատունը մտան։

Տանապետը տակաւին արթնցած չըլլալով, Ժան-Ժան առժամապէս բանտը պահել տուաւ Մարէսքօն։

—Հինգ վայրկեանի համար, ըսաւ, պիտի սպասես։

—Ոստիկանութեան պաշտօն վարելէս ի վեր շատ մարդիկ բանտ դնել տուած եմ, մտածեց Մարէսքօ, բայց մտքէս չէր անցներ թէ օրին մէկը զիս ալ հոն դընէին։ Ինչ տարօրինակ է կեանքը։

Առանց բողոքելու թողուց որ բանտարկեն զինքը։

Քառորդ ժամ մը անցաւ։

Զինուոր մը եկաւ դուռը բացաւ։

—Եկո՛ւր, ըսաւ։

—Գլխուս վրայ, պարոն։ Ինչ գէշ կը հոտի այստեղ։ լաւագոյն կը սեպեմ մաքուր օդ ծծել։

—Մաքուր օդը կը տեսնես հիմա։

Զայս ըսելով, Մարէսքօն առաջնորդեց սրահ մը ուր տասնապետը Ժան Ժանի հետ սեղանի մը առջեւ նստած էր։

Տասնապետն ուշադրութեամբ Մարէսքօն կը դիտէր յատից ցգլուխ։

—Այս դէմքն անծանօթ է ինծի։

Մարէսքօ խոնարհաբար ողջունեց, գլուխը ձեռացը մէջ ճմրթելով։

—Մօտեցի՛ր, հրամայեց տասնապետը։

Նոր հարցաքննութիւն մը սկսաւ։

Բայց իր տուած ամէն մէկ պատասխանին՝ Մարէսքօ նշմարեց որ տասնապետը տարօրինակ ուշադրութեամբ մը իր երեսը կը նայէր, աչքը կիսովին գոցելով, իբրեւ թէ բանի մը վրայ ապահով ըլլալ ուզէր։

Ժան-Ժան գործի վրայ էր։ ամբաստանագիրը կը պատրաստէր։

Մեծ աշխատութիւն մըն էր այս, իր անփորձ մատներուն համար, ու բառերը գրչին ծայրը չէին գար։

Ցանկարծ տասնապետն ոտքի ելաւ, Մարէսքոյի քով գնաց ու աւելի մօտանց դիտեց զանիկայ։

Մպտեալ ոստիկանին սպիտակախառն պեխը կ'երեւէր խարտեաշ մորուքին տակէն որ կը ծածկէր անոր ծնգրաձուդէվքը։

—Բայց այս մարդը կե՛ղծ մորուք մը դրեր է, գոչեց տասնապետը։

Ժան-Ժան ոտքի ելաւ, շփոթած, ապշած։

—Կեղծ մորո՛ւք մը։ Եւ ես որ բան մը չէի տեսած։ Ա՜հ, թչուառականը։ Այս կէտն ալ պիտի նշանակեմ ամբաստանագրոյս մէջ։ Կեղծ մորո՛ւք մը։

—Վերցո՛ւր տեսնենք, կ'ըսէր տասնապետը։

Եւ որովհետեւ Մարէսքօ, ուզելով իր դերը մինչեւ վերջը կատարել, չէր ամաչարեր, տասնապետը սրտնեղութեամբ բռնեց այդ խարտիչագեղ մորուքն ու բոլոր սիսովը քաշեց զայն։

Ամբողջովին ձեռացը մէջ մնաց կեղծ մորուքը, երեւան հանելով ոստիկանին հեգնոտ շրթունքը։

Տասնապետը, որ յանկարծ ոտքի ելած էր, կ'գոչէր բռունցքի ուժգին հարուածներ զարնելով սեղանին վրայ, ուր տակն ու վրայ եղան կաղամարը, գրիչը և ամբաստանագիրը զոր վար դրած էր Ժան-Ժան՝ զարհուրած ու աչքերը խոշոր բացած։

—Մարէսքո՛ւ։ Բայց այս մարդը Մարէսքոն է, այն ոստիկանը որ ինձ հետ մէկտեղ Ռընոտիէռը ձեռբակալեց։

Եւ տասնապետը, աթոռի մը վրայ իջնալով, սկսաւ բարձր և անվերջանալի ծիծաղ մը արձակել, զոր լսելով սրահին մէջ հաւաքուեցան բոլոր ոստիկան-զինուորք։ Ասոնք ալ Մարէսքոն ճանչնալով, իրենց մեծաւորին պէս սկսան խնդալ։

Մինակ Ժան Ժան բարկութենէն կրակ կտրած, չէր ծիծաղեր։

Արդէն ինքն ալ կատարելապէս կը ճանչնար ծպտեալ ոստիկանը։ Բժշկին ձերբակալումէն առաջ քանիցս պատահած էր անոր։ Շատ անգամներ Մարէսքօ խօսած էր իր հետ, տեղեկութիւն հարցունելու համար Ֆուրաժոյի, Լա Հէյօնի, Միռ-ա-Մոռի ու բժշկին վրայ։

Անտառապահը գոչեց։

—Այո՛, իրաւ է թէ դուն Մարէսքոն ես, բայց սա ալ ճշմարիտ է թէ գաղտորսութիւն ըրած ժամանակդ բռնեցի զքեզ։ Ուրեմն, ինչ որ ալ ըլլայ, ես ամբաստանագիրը կը պատրաստեմ։ Գնա՛ դատարանին խօսք հակցուր։

Ոստիկան-զինուորք կը ծիծաղէին միշտ։

Տասնապետը, ձեռքերը փորին դրած, խնդալէն կը ճաթէր, այնքան ծիծաղելի կը գտնէր այս դէպքը։

Դժուարաւ կրցաւ լուրջ դէմք մը առնուլ խեղճ Ժան-Ժանի վերջին խօսքերուն վրայ։

(Շարունակելի)

մեծապէս աւելնալն։—Այս լրագիրք կը հաստատեն թուրք լրագրաց գանգատն, որք, ինչպէս կը յիշուի, քննադատեցին հելլէն կառավարութեան ընթացքը, ցոյց տալով թէ ի Կրետէ կամաւորաց և զինուց ու ռազմամթերաց առաքման թոյլ կուտայ, մինչ պարտէր արգիլել։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ

Հելլէնք, քաղաքական խնդրով և մանաւանդ կրետական խնդրով պարապելով հանդերձ, ժամանակ կը գտնեն աւելի օգտակար ձեռնարկութեանց վրայ մտածելու։ Աթէնքի մէջ կնքեալ համաձայնութեան մը համեմատ, կորնթոսի պարանոցին բացման գործը Կորնթոսի մանկացեալ ընկերութենէն անցած է հելլենական ընկերութեան մը, որ այս պարանոցը ճեղքելու նպատակաւ կազմուած է հինգ միլիոն ֆր. ի դրամագլխով։

ԻՏԱԼԻԱ

Պ. Քրիսպի, Երեսփ. ժողովոյ վերջին յուզեալ նիստէն ետքն, ուզեց ներքին կանոնագիրը վերաքննելով սեղմել երեսփոխանաց ազատութիւններն և կանոնական պատիժները սաստկացնել։ Բայց Երեսփ. ժողովոյ նախագահն, յանձնաժողովը մերժեց այս առաջարկութիւններ։

—Նոյն նոր դէպքեր պատահեցան ի Ռիմինի, Ռոմանիոյ իտալեան հիւսիսային գաւառին մէջ։ Բժիշկները կը հաստատեն թէ Նոնան ուրիշ բան չէ բայց եթէ Ինֆլուենցայի ուղեղային մէկ ձեւը։ Վարակուողք երկու երեք օր կատարեալ թմրութեան մէջ կը խորասուզին։ Լոմպարտիոյ մէջ, Նոնայէ հիւանդացողներն երբ քթէն առատ արիւնահոսութիւն ունենան, յանկարծ կ'աղէկնան։

Ի ՊԱԹՈՒՄ

Պաթումէ կը գրուի առ Լ. Հէրըտ թէ անցեալ ամուսն ատաղձի մթերանոցի մը մէջ հրդեհ ծագելով, Յովհաննէս Նազարեան անուն բեռնակրի մը դիակն երեւան ելած է, չուանով մը խեղդուած։ Այս դժբախտ հայազգւոյն անհետանալէն ի վեր, իւր այրին՝ Մարիամ՝ կիսամերկ եւ քանի մը ամսուան մանկիկը թեւին վրայ, կ'երթար ամեն օր կը պտտուէր կառավարչին, ընդհանուր դատախազին և այլ պաշտօնատարաց, մտանիկ ընելով չորս դատարկապորտներ, զորս կամբասանէր իբրեւ իւր ամուսնոյն սպանիչներն։ Ազախարշ արտասուք կը թափէր եւ յոտի թուքքերէնով բաւական համոզիչ խօսքեր կ'ըսէր։ Բայց իշխանութիւնք մտիկ չէին ըներ։ Զարագործք համարձակ կը շրջէին։ Վերջապէս, նախախնամական դէպք մ'եղաւ որ յիշեալ հրդեհն յերեւան հանեց խեղճ մարդուն դիակն, որով իշխանութիւնք տարակոյս չունեցան թէ սպանուած էր։ Մարիամ եւս հրդեհին վայրն հասաւ, և տեսնելով դիակն, ահռելի ակնարկ մը նետեց դատական իշխանութեանց վրայ, և մանկիկը մէջտեղ դրկած, գնաց ինկաւ իւր ամուսնոյն անձեւ դիակին վրայ։ Երեք ժամ եաքն, ուրիշ բեռնակիր մը թաղման ծախքը վճարելով, Յովհաննէս Նազարեանի խեղդուած և յետոյ այրած մարմինը թաղուեցաւ։ Դժբախտ բեռնակիրը, բնիկ Վանեցի, 12 տարիէ հետէ ի Ռուսիա կը գտնուէր, և մեծ խնայութեամբք 80 ոսկի մի կողմ դրած լինելով, կը պատրաստուէր ի հայրենիս վերադառնալ, երբ զոհ կ'երթայ սոյն ոճրագործութիւն։

Մինչեւ որ դիակն երեւան ելաւ, քառասուն օր տեւեց, և այս միջոցին բովանդակ Պաթում խմացաւ Մարիամի դժբախտութիւնը, բայց իշխանութիւնք բան մը չըրին։ Մարդ մը ձերբակալուեցաւ որ ամեն բան պատմեց, բայց այժմ չարագործք անյայտ եղած են։ Մարիամ մուրալով քանի մը բուպլի հաւաքած և անով հեռագիր մը գրկած էր Տփղիսի կուսակալութեան, բայց ի գո՞ւր։ Տփղիսի լրագիր մը պատմած էր եղեռնագործութիւնն, և Մարիամ այն թերթը կը տանի կը յանձնէ ընդհանուր դատախազին, միամտաբար կարծելով թէ դատական իշխանութիւնն իրար պիտի անցնի։ Նախախնամական միջամտութիւն մը հարկաւոր կը լինի ուստ պաշտօնութիւնն արթնցնելու համար իւր մեղապարտ անտարբերութենէն։ բայց այն ալ երբ շատ ուշ էր արդէն։

Ի ՎԻԵՆՆԱ

Վիեննայի ամենէն հռչակաւոր փաստաբաններէն մին, Պ. Մարքպուրյէրը, որ սակարանի գործողութեամբք մեծ կրուստներ կրած էր, Ամերիկա փախաւ, 300 000 ֆրանքի բաց թողլով։ Իւր պահանջատերաց կողմէ դատ բացուելով, դատական իշխանութիւնը ձերբակալման հրաման հանեց։

ԽՈՒԹՈՒԹԸ ՕՍՄԱՆԻԷՆ

Սուլթանիյէ վարժարանին գեղագրութեան ուսուցիչ Իզզէթ էֆէնտի, որ հարիւրանօթ է իրեւ թաքուած գեղադիր, պատրաստած է թուրքերէն գեղագրութեան տետրակ մը՝ «Խութիւթ Օսմանիյէ»։ Այս տետրակ կը պարունակէ թուրքերէն մէկ քանի գրերու ձեւերն, որոց կցուած են նաեւ վարժութեան համար նոր և դիւրաւոյզ եղանակներ։ Այս տետրակ խիստ օգտակար է, մանաւանդ ազգային վարժարանաց համար։ Կեղրոնատեղին է Պաթիպասի Օսմանիյէի գրատունն, ուր կը վաճառուի դատ 3½ դրուշի։ Վարժարանաց և ձեռքի նախակներու համար քանի փատ զեղչ կ'ընայ։ Կը վաճառուի նաեւ ի Բերա կալաթա Սերայի հանգէպ գտնուած տեղանաւորին քով, ի Սուլթան Պայազիտ թաղամասը։ Մեհմետ Ալի էֆէնտիի և Հաքեանքներու մէջ գրավաճառ Ալի էֆէնտիի խանութները։

Իւրաքանչիւր տետրակի վրայ Պաթիպասի Օսմանիյէի գնիք կայ և այդ գնիքը չկրգնիրը կեղծ է։

318 1—1

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամենայն Հայոց Վեհ. Հայրապետն հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է Գեր. Նար-Պէյ Սրբազանին.

ԷՋՄԻԱԾԻՆ, 18 մարտ

Առ Գեր. Նար-Պէյ Արքեպիսկոպոս ի Կ. Պոլիս.

Ձեր Սրբազնութեան երկարատեւ հիւանդութենն առթիւ՝ ընդունեցէք մեր համակրանքն եւ կարեկցութիւնն։ Ազաչեմք զամենաբարին Աստուած որ պարգեւէ ձեզ վաղընդ-փոյթ առողջութիւն, որուն բերկրաւէտ լուրը հրճուանօք պիտի նոր զմեզ։

ՄԱԿԱՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Գեր. Նար-Պէյ Սրբազան հետեւեալ պատասխանն ուղղած է հեռագրաւ.

Նորին Վեհափառութիւն
Տ. Տ. Մակար սրբազնակար Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց
Ի Ս. Էջմիածին

Շնորհիւ աստուածահաճոյ աղօթից Վեհափառութեան Ձերոյ, գտանիմ յապաքինութեան։ Հաճեցարուք ընդունել զիմ խորին երախտագիտութիւն վասն հայրական հոգածութեան Ս. Օծութեան Ձերոյ։

ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Քաղաքական ժողովն ի նիստ գումարեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Ազնուաչուք Սահակ էֆէնտի Ղազարոսեանի։ Ժողովը գլխաւորաբար զբաղեցաւ Տիվրիկի ազգային կալուածոց խնդրոյն քննութեամբ։

Ուսումնական խորհուրդն ի նիստ գումարեցաւ երէկ կէտիկ փաշայի խորհրդարանին մէջ ատենապետութեամբ Ազնուաչուք Տօքթ. Թիրեաքեան էֆէնտիի և երկար խորհրդակցութիւններ կատարեց տիպար-վարժարանի հաստատման խնդրոյն նկատմամբ։ Այս խնդրոյ առթիւ թէեւ Մայր եկեղեցւոյ Թաղական խորհուրդն հրաւիրուած էր, սակայն ներկայ չէր կրցած գտնուիլ բանաւոր պատճառաւ։

Խորհուրդն զբաղեցաւ նաեւ այլ և այլ կրթական խնդիրներով և ի միջի այլոց, ըստ առաջարկութեան կրթական տեսուչ Իւթիւճեան Կարապետ էֆէնտիի, որոշեց ազգային վարժարանաց համար պատրաստել միօրինակ ընդհանուր ներքին կանոնագիր մը։

Ցնտեսական խորհուրդն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ի Պատրիարքարան, ատենապետութեամբ Մեծ. Միհրան էֆէնտի Սեթեանի։ Խորհուրդն ընդունեց Ելմտական տեսուչ Զորպանեան Միհրան էֆէնտիի տեղեկագիրն ի մասին վերաշինութեան Դարմայի վարժարանին ու նորոգութեան եկեղեցւոյն և Վեսմ Միքայէլ Մամիկոնեան, Ազն. Յարութիւն Նորատունկեան, Սարգիս Թաշճեան և Յարութիւն Դարամանեան էֆէնտիներէ բաղկացեալ յանձնաժողով մը կազմեց, շինութեան գործին վերին հսկողութիւնը կատարելու և տեղացիներէն մասնախումբ մը կազմելու պաշտօնով, որպէսզի հանգանակութեան ձեռնարկելով շինութեան սկսին։

Խորհուրդը, նկատելով որ թաղական խորհուրդք, հակառակ իրենց ուղղուած կոչին չրջաբերականաց, որով յանձնարարուած էր 89 տարւոյ գեկտեմբերի վերջ, թաղային սնտուկներու հաշիւները փակել և նոր տարւոյն սկզբէն իրենց հաշուեցոյցերը ներկայացնել, ցարդ մեծ մասամբ ներկայացուցած չեն զայնս, պաշտօն յանձնեց Պատրիարքարանի համարակալ Հաճեան եղբարք էֆէնտիի, որպէս զի թաղերն այցելելով, քննէ թէ ի՞նչ պատճառաւ ներկայացած չեն այդ հաշուեցոյցեր և ստիպողութիւն տայ որպէս զի փութով ներկայացնեն։ Խորհուրդն ասնցմէ դատ զբաղեցաւ նաեւ այլ եւ այլ հաշուական խնդիրներով։

Ազգային ժողովոյ անտիպ ատենագրութեանց հրատարակման և միանդամայն երուսաղեմայ Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան կողմանէ ներկայացեալ հաշուոց քննութեան համար ժողովոյ կողմէ կարգեալ երկու յանձնախումբք ի նիստ հրաւիրեալ են վաղը ի Պատրիարքարան։

Ըստ որոշման Ազգային ժողովոյ՝ եկեղեցական չորս երեսփոխանաց ընտրութեան համար հարկ եղած պաշտօնագրերը Մայր-Դիւանի կողմէ մատուցուած են Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Ազգային վաճառականներէն՝ Մեծ. Հարիւնց Աբրահամ էֆէնտիի յուղարկաւորութեան հանդէսը տեղի ունեցաւ երէկ՝ ի Գասը գիւղ Ս. Թաղաւոր Եկեղեցւոյն մէջ, վսկեալուշ շքով, ի ներկայութեան բազմաթիւ պատուաւոր ազգայնոց և օտարազգեաց։

Հանդիսին կը նախագահէր Ամեն. Եր. Բիւզանդիոյ Հայրիկ, շուրջն ունենալով Գեր. Տ. Մելքիսեդեկ և Տ. Գարեգին Սրբազաններն, և Արժ. Տ. Յակոբ Աչտա, Կիրոյեան Խորէն, Այվազեան Սահակ և Շիրվանեան Իգնատիոս Ծ. վարդապետներն ու 20ի մօտ քահանայք։

Ժամը 6ին դագաղն հանդիսիւ եկեղեցիէն հանուելով նաւամատոյց տարուեցաւ, ուր կ'սպասէին յատկապէս վարձուած երկու շոգեմակոյկներ, հանգուցեալն մարմինն և յուղարկաւորաց բազմութիւնը Խասգիւղ փոխադրելու համար։

Խասգիւղի նաւամատոյցէն դիմաւորեցին տեղւոյն եկեղեցական ու զգաց դասքն, և Ներսէսեան վարժարանի սանունք, որք առաջնորդեցին թափորն ի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցին, յորում եկեղեցական արարողութիւնք կատարուելէ յետոյ, տեղւոյն գերեզմանատան մէջ հանգուցեալն ի կենդանութեան պատրաստեալ սրուած դամբարանին մէջ ամփոփուեցաւ մարմինն։

Ուսումնական Խորհուրդն առաջնակարգ ուսուցչի վկայական տուած է Եղիշէ էֆ. Տուրսունեանի, որ ծանօթ է բազմատարիներէ հետէ թէ՛ ի Կ. Պոլիս և թէ՛ ի գաւառս վարած տեսչական և ուսուցչական գանազան պաշտօններովն և որ այժմ կը վարէ Խասգիւղի Ս. Ներսէսեան վարժարանի տեսչութիւնը։

ՀԱՐԻՒՆՑ ընտանիքը կը փութայ հրապարակաւ իւր խորին շնորհակալիքն յայտնել այն ամէն ազգականաց և բարեկամաց որք ներկայ գտնուելով հանգուցեալ ՀԱՐԻՒՆՑ ԱԲՐԱՀԱՄ էֆէնտիի յուղարկաւորութեան հանդիսին, իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքն արտայայտեցին։

ԱԶԴ

Դիւզիս Արծրունեան Սանուհեաց վիճակահանութենէն, որ տեղի ունեցաւ անցեալ կիրակի մարտ 4, յետագայ թիւերն չահած են.

2. 3. 25. 29. 35. 49, 66, 70, 88, 90, 101, 109. 118. 125. 126. 140. 171, 186, 187. 211, 213. 218, 224, 226, 239, 250 262, 273, 286, 292, 302, 317. 323. 326, 337, 350, 356, 369, 370. 421. 422, 429, 432, 440, 448, 463. 467. 481, 504, 530. 531, 537, 546. 566, 570, 581, 588. 594, 595, 596.

ՀՈԴԱԲԱՐԶՈՒԹԻՒՆ
Աբ:ր-Ռեան Հ-ր-ա-ր-Ն

Մագրի գիւղ
8 մարտ 1890

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեփ Հիր
ՄՐՄՈՒՆՋՔ
(ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԽՈՀԵՐ)

Վահան էֆ. Մալեզեանի գողտրիկ բանաստեղծութեանց հաւաքածոյն է, Պաղտասլեան չքեղ տպագրութեամբ, կեդրոնատեղին է Պաղտասլեան գրատունը։ Կը գտնուի նաև ամեն հայ գրավաճառաց քով։ Գինն է 5 դրուշ։

ՆԵՐԲԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՂՏՕՆԱԲԱՂԵԽՈՒԹԻՒՆԵՐ
ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒՀԱՆՆԵՐ

Այտընի Էշմէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Շիւբրի էֆէնտի, գայմագամ Գըրդաղաճի։

Նոյն նահանգին Գըրդաղաճ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Նէճիպ պէյ, գայմագամ Էշմէի։

Վանայ Կալար գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ահմէտ Ասըմ պէյ, նախորդ գայմագամ Հաճընի։

—

Սանճէյի երկրորդ ատիճան տրուեցաւ Պասրայի թաղապետական բըժիշկ Ֆուատ էֆէնտիի։

Սալիսլի ատիճան՝ Իմէպոլի նաւահանգստին ու քարանձաւց շինութեան պաշտօնեայ Ազիզ պէյի և ձանիկ գաւառին Իտարէի ժողովոյ առաջին քարտուղար Իպրահիմ Պէսիմ էֆէնտիի։

—

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Բ. Զօրարանակի բժիշկներէն տեղական-գնդապետ Յովհաննէս պէյի։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ նոյն զօրարանակի բժիշկներէն գեր-հազարապետ Այի պէյի և վիրաբոյժ Մուսթաֆա էֆէնտիի։

—

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց Խորհրդոյ երեկի նըստին մէջ խորհրդակցութիւնք կատարուեցան ինչ ինչ կարեւոր և ստիպողական խնդրոց վրայ։ Նոյնպէս խորհրդակցութիւնք կատարուեցան տէրութեան ելմտացոյցին վրայ և այդ պատուն ներկայ գտնուեցան ելմտական նախարարութեան խորհրդական Նազիֆ պէյ և նոյն նախարարութեան պաշտօնեաներէն Խայրի պէյ, որք ելմտացոյցին նկատմամբ ինչ ինչ բացատրութիւններ տուին,

Նախարարաց Խորհրդոյ նիստէն յետոյ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և երկար խորհրդակցութիւններ կատարեց ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ։ Սոյն յանձնաժողովը կը կազմէին Պետական Խորհրդոյ նախագահ Բարձր. Արիֆի փաշա, Դատական նախարար Վսեմ. Ճէվատէդ փաշա, Արտաքին գործոց նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշա, խորհրդական Վսեմ. Յարութիւն փաշա և Դատական նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Վահան էֆէնտի։

—

ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Օսմանեան հիւպատոսարանաց հաշիւները քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Վսեմ. Յարութիւն փաշայի և ստորագրեց իւր խորհրդակցութեանց արդիւնքը պարունակող տեղեկագիրը։

—Գոնեան Իպրատի գաւառակին և Պոլսոյ Սարը Կիւղէ ու Ֆաթիհ թաղերու հրկիզելոց համար կազմեալ յանձնաժողովն զատ զատ որոշեց այդ երեք տեղերու հրկիզելոց համար եղած նպաստներն, որք գոյացած էին կայս. պարգեւէ և ժողովրդեան նուէրներէ։ Յանձնաժողովն որոշեց ամենայն արդարութեամբ բաշխել այդ դրամները նոյն հրկիզելոց։

—

ԿԱՅՍ. ՀՈԴԱՐՈՒԹԻՒՆ

Վեհ. Սուլթանը տեղեկանալով որ Բ. զօրարանակի հրամանատար Վէյսել փաշա պալար մը հանած ըլլալով իւր մարմնոյն վրայ, կը տառապի, հրամայած է որ ամեն կերպիւ դարմանուի չուտով առողջանալու համար։ Ն. Վեհափառութիւն, ինչպէս կ'երեւի այս աւուր պատուանշանաց ցուցակէն, հրամայած է պատուանշաններ, արհեստական շքագրաստներ և դրամական պարգեւներ տալ նոյն զօրարանակի բժիշկներէն տեղական-գնդապետ Յովհաննէս պէյի։

—

ՕՏԱ-ԲԱՂԱՐԻ ՈՃԻՐԸ

Ըստ տեղեկութեանց Թ-ղէի, բացարձակ հրամաններ տրուած են ձերբակալելու համար Ատա-Բաղարի ոճրագործութեան հեղինակները։ Նոյնպէս միւս կողմէ հրաման տրուած է Նիկոմիդիոյ կառավարիչ Սրբրի փաշայի, որ ոճրագործութեան վայրն երթալով անձամբ վարէ քննութիւնները։

* *

Նիկոմիդիայէն եկած հեռագիր մը, կըսէ Հ-ղէ-ր, հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Ատարազարի ոճրագործութեան նկատմամբ։

Իտալական եւ աւստրիական դեսպանատանց կողմէ զրկուած պաշտօնեայք անդ ժամանելով, կառավարիչ Սբրրի փաշայի հետ ձեռնարկած են հարկ եղած քննութեանց, ուրկից հաստատուած է թէ այդ դէպք աւազակութեան մը արդիւնք չէ, այլ պարզ դողութիւն մը։ Սպանելոյն եւ վիրաւորելոյն բնակած սենեակն, որուն ներքեւ ոգելից ըմպելեաց խանութ մը կը գտնուի, մի քանի անձինք մնած են դողութեան համար եւ առաջինք դողերու դէմ կռուելով, այդ կերպիւ կատարուած է ոճրագործութիւնը։ Իբրեւ կասկածելի՝ վեց մարդեր ձերբակալուած եւ բանտարկուած են ցարդ։

—

ԷՄԻԼ ԼԱՖՈՒԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Բարիզու գիտութեանց Ակադեմիան Օֆ-ղէ Դ'Ա-ռ-ռեդ պատուանշանն ու աստիճանը նուիրած է Էմիլ Լաֆուան էֆէնտիի, մասնագէտ խորհրդական Հեռագրական և Թղթատարական վարչութեան։

—

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ

Վերջին փետրուար ամսոյ մէջ 1410 մահեր պատահած են ի Կ. Պոլիս, (որոց չորսը ծաղկախտէ)։ Մեռելոց 635ն խլամ են (328ն այր և 307ը կին) 445ը քրիստոնեայ (249ն այր և 196ը կին) և 30 հրեայ (14ն այր և 16ը կին)։ Բաղդատմամբ 1889 տարւոյ փետրուարի մեռելոյ, որոց թիւն է 944, ներկայ տարւոյ միւնոյն ամսոյ մեռելոց թիւն 100ին 17½ յաւելում մը ցոյց կուտայ։

—

ՍՄԱՅԹԵԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Սբր Ֆ. Սմայթի յիշատակին նուիրելի բարեգործական հիմնարկութեան մը ձեռնարկելու նպատակաւ կազմեալ ժողովը նախընթաց օր ի նիստ գումարուեցաւ անդ. դեսպանատան մէջ, ընդ նախագահութեամբ Սբր Ուիլիէմ Հուայդի, և լսեց գործադիր մասնախմբի տեղեկագիրն որ հետեւեալ եզրակացութեան կը յանգէր.

1. Հաստատելի յիշատակարանը պէտք է ըլլայ՝ բազմանկողին հիւանդանոց մը հանգուցեալ Սբր Ֆ. Սմայթի անուան նուիրեալ. 2. Անմիջապէս հանգանակութիւն բացուի, պէտք եղած գումարին հաւաքման համար. 3. Մնայուն յանձնաժողով մը ընտրուի ստորագրեալ գումարներն հաւաքելու եւ հիւանդանոցի մը հիմնարկութեան յատկացնելու պաշտօնով։

Առաջարկութեամբ Պ. Վէռի, որուն դիմ տուաւ Պ. Պարքէր, վերոյիշեալ եզրակացութեան առաջին կէտը բարեփոխուեցաւ հետեւեալ կերպով.

Նկատելով որ այս վայրկենիս անկարելի է գաղափար կազմել թէ օ՞րքան գումար պիտի հանգանակուի, Սմայթեան Յիշատակարանին տրուելիք մարդասիրական ձեւի որոշումն առկախ թողու է մինչեւ այն թուականն յորում գործադիր մասնախումբն հանգանակութիւնը կատարած ըլլալով, կարենայ ծանուցանել ասոր ի՞նչ գումարի հասնիլ։ յայնժամ այդ որոշումը ստորագրողաց թողու է։

Գործադիր Մասնախումբն առարկութիւն չյարոյց այս բարեփոխման դէմ որ ընդունուեցաւ։

Անփոփոխ ընդունուեցաւ նաեւ տեղեկագրի եզրակացութեան երկրորդ կէտը. իսկ երրորդ առաջարկը բարեփոխուեցաւ հետեւեալ կերպով.

Կը խնդրուի գործադիր մասնախմբէն որ պաշտօնի վրայ մնայ և ըստ կարելւոյն շուտ հանգանակութիւն կատարելու միջոցները գտնէ։

Ժողովը միաձայնութեամբ շնորհակալութեան քուէ տալէ յետոյ Գործադիր Մասնախմբին, իսկոյն հանգանակութեան ձեռնարկեց իւր մէջ և 207 օսմ. ոսկւոյ գումար մը ստորագրուեցաւ։

—

Օսմ. կայս. Պանքայի ընդհ. տնօրէն Սբր Էսկար Վիլնարդ որ Եգիպտոսէ յետոյ Աթէնք այցելած էր, երէկ մայրաքաղաքս վերադարձաւ Բանկէլնիք ընկերութեան Իզմիր չոգենաւով որ Պիրէանէն կուգար։

—Հելլենական դեսպան Պ. Մավրոկորդատօ նախընթաց գիշեր հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ չուէտական և ռուսական դեսպանաց։ Սեղանէն յետոյ, երեկոյթ մը տրուեցաւ։

—Հանեսյի հելլենական նորընծիր հիւպատոս Պ. Կէնտատիս մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս յԱթէնք ուստից իւր պաշտօնատեղն պիտի ուղեւորի։

—Անատոլուի երկաթուղեաց ընկերութեան տնօրէն Պ. Ալֆրէտ Քաուլա երէկ իրիկուն մայրաքաղաքս հասաւ։

—Շուէտական դեսպանն երէկ գիշեր հացկերոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան օսմանեան բարձրաստիճան պաշտօնատարք և օտար դեսպանք ոմանք։ Հացկերոյթէն յետոյ դեսպանուհին ընդունեց Բերայի բարձր դասուն պատկանող ընտանեաց այցելութիւնները։

—Եղեռնադատ տաճանն երէկ դատեց Բիզա և Խալիտ անուն գողեր որք բաւական ժամանակէ ի վեր այլ և այլ տեղեր տուներ կողոպտած էին։ Ասոնք դատապարտուեցան հինգ տարուան չղթայակապ աշխատութեան, իսկ ուրիշ չորս մարդեր և հինգ թուրք կանայք, որք Բիզայի ու Խալիտի իբրեւ գաղտնաթաքոյց ծառայած էին, դատապարտուեցան երեքական տարուոյ չղթայակապ աշխատութեան։

—Պալբէքսիրէն կը գրեն թէ տեղւոյն բանտին մէջ գտնուող Հաճի Իսմայիլ անուն իննսունամեայ ծերունի մը ինքզինքը կախելով, անձնասպան եղած է։

—Եղեռնադատ տաճանը տասն հինգ տարուան չղթայակապ աշխատութեան դատապարտած է Այի անուն մարդ մը, որ առանց կանխամտածութեան սպանած էր Թահիր անուն այդեպանը։

—Պոլսոյ օսմ. նամակատան դրամատարներու ճիւղին մէջ 327½ ոսկւոյ գումար մը անյայտացած ըլլալով, թղթատարական վերատեսչութիւնը քննիչներ դրկեր և արձանագրութեան տուժարները պահանջեր է։ Յիշեալ ճիւղին պետը՝ Հաւիր էֆէնտի՝ ըստ օրինի՝ իւր գրպանէն վճարեր է անյայտացեալ գումարին փոխարէքն, սպասելով քննութեանց արդեան։

—Մուսուլի մէջ այս օրերս յորդառատ անձրեւներ տեղալով, Տիգրիս գետը յորդեր և ողողեր է ծմեռուան հունձքերուն։

—Ագրիանուպոլսէն կը հաղորդեն հետեւեալ ոճրագործութեան դէպքը. երկաթուղւոյ կայարանին մօտ գտնուած անպատիւ տուն մը, զոր կը վարէր գերմանացի կին մը, մէկ քանի օրեր ադ կը մնայ առանց դուռը բացուելու և ոչ ոք դուրս կելնէ այդ դռնէն։ Դրացիք կասկածելով կը դիմեն ոստիկանութեան, որ տան դուռը կոտրելով ներս կը մտնէ և սանդուխին վրայ կը գտնէ գերմանացի կնոջ դիակը՝ գլուխը մարմնէն բաժնուած և որ հոտել սկսած էր։ Բժշկական քննութիւն մը կը հաստատէ թէ այդ կին չորս օրէ ի վեր սպաննուած է։ Ոստիկանք կսկսին փնտռել նոյն տան մէջ գտնուող երկու աղջիկներն ու սպասաւորն, որք մէկ քանի օրէ ի վեր անյայտ եղած են։

—Բրէվէզայէն կը գրեն թէ տեղացի մէկ քանի երեւելիք Եանեայի կուսակալութեան դիմելով, պիտի խնդրեն որ նահանգին մաքսային գործողութիւնք Սէլիոլէն Բրէվէզա փոխադրուին։

—Պէնկազիի անգլիական հիւպատոս կարգուած է Պ. Ուիլիէմ Ալվէրս և Բ. Դուրը վաւերացուցած է նորա պաշտօնը։

—Կըսուի թէ եէնիգիւղի և Դուզկունճուքի հայոց եկեղեցիները մտնող գողերը ձերբակալուած են։

—Վճռաբեկ ատեանի անդամներէն Մաշհար էֆէնտի մէկ քանի օրէն Զմիւռնիա պիտի ուղեւորի, քննելու համար Այտընի նահանգին դատական գործերը։

—Քարբերդի նորընտիր կուսակալ Նուսուհի պէյ այսօր իւր պաշտօնատեղին կուղեւորի։

—Կայս. թիկնապահ Իզզէթ փաշա, որ Վեհ. Սուլթանին կողմէ Իտալիոյ թագաւորին նուիրեալ ձիերը տարած էր, երէկ իրիկուն Հռովմէն մայրաքաղաքս ժամանեց և ուղղակի կայս. պալատ գնաց։

—Իտալական կառավարութիւնը Բրէվէզայի մէջ չորս վարժարան հաստատած է, որոնց տարեկան հազար ոսկիէ աւելի ծախք մը յատկացած է։ Ասոնց մին նախնական և միւսն երկրորդական պիտի ըլլայ իսկ երրորդը աղջկանց և չորրորդը աղքատ տղայոց պիտի յատկանայ։

—Հ-ղէ-ր, պատմելէ յետոյ թէ Պարթընի նեղուցին անկանոն վիճակէն յաճախ նաւարեկութիւնք կը պատահին, յոյս կը յայտնէ թէ կայս. կառավարութիւնը հարկ եղածը պիտի տնօրինէ այդ նեղուցին նկատմամբ։

—Եալովայէ Տաղ Համամի ջերմուկները տանող խճուղւոյն վրայ ցարդ 27 քարուկիր կամուրջներ շինուած են և մնացեալ հինգ կամուրջներու շինութիւնն ի մօտոյ կ'աւարտի։

—Սպարապետի Դրան նպաստամատոյց յանձնաժողովն որոշած է որ երբ զինուորական սպայ մը ատիճանի բարձրացում ունենայ, իւր առաջին անգամ ստացած ամսաթոշակին հարիւրին տասը թողու ի նպաստ զինուորական հրկիզելոց և վնասելոց։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ
Ի ՆՊԱՍՏ ՏԻԿԻՆ Պ. ՖԱՍՈՒԼԵԱՃԵԱՆԻ

Հայ թատերարեմի վաղեմի վաստակաւորաց մին՝ տիկին Պայծառ Ֆասուլեաճեան՝ որ երբեմն այնքա՛ն գեղահատելի անուն մը ունեցած է իբր կարող դերասանուհի, ժամանակէ մը հետէ ենթակայ եղած անձնական տրկարութիւնը դարմանել կարենալու համար թատերական ներկայացում մը կազմակերպած է իրեն ի նպաստ։

Այն ներկայացումն ըստ կարի փայլուն ընծայելու համար իրենց աջակցութիւնը չեն զլացած իր արուեստակիցք՝ առաջնորդութեամբ Պ. Մ. Մընակեանի, և տիկին Ֆասուլեաճեան իրաւունք ունի հասարակութեան քաջալերութիւնն ակնկալելու։ Բազում տարիներէ ի վեր թատերարեմին վրայ կանգը մայնցնող դերասանուհւոյ մը համար՝ լիովին արժան է այսպիսի նպաստ մը, մանաւանդ յիշելով թէ միանդամայն մարդասիրական գործ մը պիտի ըլլայ անոր յաջողութիւնը։

Ներկայացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ շաբաթ դիշեր, օսմանեան խմբին կողմէ, ի Կ. Պոլիս, Վէզնէճիլեր, օսմանեան թատրոնին մէջ։ Ընտրեալ խաղն է Գիւլ Ազգիոն Բաղաբեանի Հարսը կամ Տոնն կորնանող Էրիկը, թատերգութիւն 5 արարուածով, որուն պիտի յաջորդէ ծիծաղաշարժ զաւեշտ մը։ Տիկին Ֆասուլեաճեան՝ հակառակ իր հիւանդագին վիճակին՝ ստանձնած է խաղին գլխաւոր դերը։

Գիները չափաւոր են։

ԱԶԴ

Լէ-ղէ-ն, նաւապետ Տըլանոի, պատրաստ է այժմ ապրանք ընդունելու և անմիջապէս պիտի մեկնի ի Լիվրբուլ։

Է. Ս. ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գործակալ Լէ-ղ-էյ-ի ընկ.

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԻԶՄԱՐՔ ՀՐԱԺԱՐԵԱԼ

Պերլին, 19 մարտ.

Պիզմարք իշխանին հրաժարականն երէկ իրիկուն ընդունուած չէր տակաւին։ Բայց ընդունելութիւնն երկբայելի չէ։ Կը հաստատեն թէ Կայսրեր Պ-ղտն-Բերն այսօր պիտի հրատարակէ կայսեր որոշումն։ Տէրութեան հիմնարկութեանց մէջ ո՛և է փոփոխութիւն չպիտի լինի։ Իշխանն իւր հրաժարականն հակիրճ բանիւք պատճառաբանած է, իւր ծերութիւնն և մարմնական տկարութիւնն յայտնելով։

Պերլին, 19 մարտ.

Բրուսիոյ Երեսփ. ժողովոյն մէջ, կրօնական ելմտացոյցի վիճաբանութեան առթիւ, կաթոլիկ կուսակցապետ Պ. Վինտհորսթ յայտարարեց թէ եկեղեցական խնդրոյն վրայ երկարօրէն ըսելիք ունի, բայց քաղաքական կացութեան անստուգութեան հանդէպ, առայժմ կը դադրանայ։

Պիզմարք իշխանի հրաժարականը խօսակցութեանց ընդհանուր նիւթն հանդիսացաւ։ Ամենայն կողմանց մարդիկ կարծիք կը հայտնեն թէ Կայսրը ինչպէս կը յիշուի, քննադատեցին հելլէն կառավարութեան ընթացքը, ցոյց տալով թէ ի Կրետէ կամաւորաց և զինուց ու ռազմամթերաց առաքման թոյլ կուտայ, մինչ պարտէր արգիլել։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ

Հելլէնք, քաղաքական խնդրով և մանաւանդ կրետական խնդրով պարապելով հանդերձ, ժամանակ կը գտնեն աւելի օգտակար ձեռնարկութեանց վրայ մտածելու։ Աթէնքի մէջ կնքեալ համաձայնութեան մը համեմատ, կորնթոսի պարանոցին բացման գործը Կորնթոսի մանկացեալ ընկերութենէն անցած է հելլենական ընկերութեան մը, որ այս պարանոցը ճեղքելու նպատակաւ կազմուած է հինգ միլիոն ֆր.

էր Երեսփ. Ժողովոյն մէջ (Լանտթակ, ո՛չ Ռայխսթակ)։

Ն-Յէնտալ Զ-ոյ-ուն կը ծանուցանէ թէ ցայսմայր ուրիշ նախարարք հրաժարական չեն տուած։

Կ'երևի թէ վերջին ժամուն Կայսեր որոշումը քիչ մը յապաղած է՝ համաձայնութեան փորձերուն պատճառաւ, զորս ըրած են Պատէնի Մեծ-Դուքսը, Սաքս-Քոպուրկի դուքսն և Սաքսոնիոյ թագաւորն, Պիզմարք իշխանի հրաժարականն յետաձգելու նպատակաւ։

Պերլին, 19 մարտ

Զեռնհաս ակմբոց մէջ, լրագրութեան և Սակարանի մէջ, հաստատ յոյս կ'արտայայտուի թէ Եւրոպիոյ կացութիւնն ո՛ և է փոփոխում չպիտի կրէ Պիզմարք իշխանին հրաժարականին բերմամբ։ Այս վստահութիւն հիմնեալ է Կայսեր անձին և ազգին կամաց վրայ, որ ապագայն անվրդով կը նկատէ։

—Պիզմարք իշխան և Հերպէրդ Պիզմարք կոմսն այսօր գործաւորական Դեսպանախորհրդին պատուիրակներուն ճաշին եկան, և երեք քառորդ ժամու չափ մնային, պատուիրակներուն հետ խօսակցելով։— Երեկոյեան ժամ հինգին, պատուիրակներն ընդունուեցան ի Կայսերական պալատ. ժամ եօթնին, հանդիսաւոր ընթրիք. Պ. ժիլ Սիմոն Կայսեր աջ կողմը նստած էր. Պիզմարք իշխանն և կոմսը ներկայ էին ընթրիքին։

Վիեննա, 19 մարտ

Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան կէս-պաշտօնական թերթը, Ֆրէմդենպլատ, կ'անուանէ զՊիզմարք «Գերմանիոյ հզօրագոյն մարդն, և իր թշնամեաց ահ ու սարսափն»։ Հրաժարման պատճառ կը համարի ընկերային խնդիրն, և կը կարծէ թէ Գերմանիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը փոփոխութիւն չպիտի կրէ, և պիտի շարունակէ լինել խաղաղութեան անկեղծ և ազդու քաղաքականութիւն մը։

Պերլին, 19

Ն-Յէնտալ Զ-ոյ-ուն կ'իմանայ թէ Զօր. Քափրիվի (երբեմն ծովային նախարար) նախարարապետ պիտի լինի Կայսրութեան, և հաւանօրէն նաև Բրուսիոյ նախարարապետ։

Կոմս Հէրպէրթ Պիզմարք միտքը դրած է հրաժարիլ, և իրեն պիտի յաջորդէ Կ. Պոլսոյ դեսպան Պ. տը Ռատովից, կամ Լոնտոնի դեսպան Հացֆէլտ կոմս։

Պերլին, 19

Զինուորական խորհուրդ տեղի ունեցաւ երէկ իրիկուն Կայսեր նախագահութեան ներքեւ։ Ներկայ էին Մոլթքէ, և բազմաթիւ զօրավարք և թիկնապահք։ Կայսրն այս առաւօտ ընդունեց զՊ. Ֆոն Պէօթիխէր, դեր-նախագահն նախարարաց խորհրդոյ, և յետոյ խորհրդակցեցաւ Զօր. Քափրիվիի հետ։

Բարիզ, 19 մարտ

Եէրուսաղէմանց ֆոլլէ. Պ. Լորրուա հարցապնդումի կ'ուղղէ նոր նախարարութեան՝ իւր յայտարարութեան վերայ. բացատրութիւն կը խնդրէ դրպրոցական և զինուորական օրինաց կիրառութեան վրայ։ Նախարարապետ Պ. տը Ֆրէսինէ կը պատասխանէ թէ օրէնքներն ի գործ պիտի դրուին արդարութեամբ և ազդուօրէն։ (Ծափ-հարուածներ։) Պ. տը Ֆրէսինէ կը մերժէ պարզ օրակարգը, զոր Ժողովն ևս կը մերժէ 134ի դէմ 322 քուէով։ Պ. Տրյաֆոս կը յայտարարէ յանուն աջակողմին թէ սա ձեռնպահ պիտի մնայ, սպասելով նախարարութեան արարքներուն։ Վստահութեան օրակարգ մը կ'ընդունուի 78ի դէմ 348 ձայնով։

—Գերմանիոյ դեսպան կոմս Միւնդէր, որ այսօր կը մեկնի Բարիզէն, այցելութիւն տուաւ երէկ Հանրապետութեան Նախագահին. նոյն պատճառաւ, ներկայացաւ արտաքին գործոց նոր նախարար Պ. Ռիպոյի, ըստ որում չէր կրցած ներկայ դանուիլ դեսպանական սովորական ընդունելութեան։

—Պիզմարք իշխանին հրաժարումն ընդհանուր ուշադրութեան միակ առարկայն է Լրագրաց բազմաթիւ մասնաւոր հրատարակութիւնք կը խօսին այս հրաժարման ազդեցութեանը վերայ։ Լէդէոդէ և Թան ի վեր կը հանեն թէ այս վերջին ժամանակներս Գերմանիոյ նախարարապետը եւրոպական խաղաղութեան առանցքն էր։

—Լրագիրք ոմանք կը ծանուցանեն թէ Պ. տը Ֆրէսինէ և Պ. Ռիպո առաւօտուն ընդուներ են Օտի երեսփոխանը, Պ. Թիւրէլ, պաշտպան այն արգելութեաց որք կը մերժեն ֆրանսական թուրք առեւտրական դաշնագիրը, չամիչներուն պատճառաւ։ Նախարարք յայտարարեր են թէ ընդհանուր սակագին ի գործ պիտի դրուի թուրքիոյ արտադրութեանց համար, և Պ. Թիւրէլ ծանուցեր է թէ հարցապնդում մը պիտի ընէ երեսփոխանաց Ժողովոյն մէջ։ Ազատ փոխանակութեան կուսակիցք, այս լուրէն յուզեալ, պատուիրակներ ղրկեցին առ Պ. Ռիպո, այս մասին բացատրութիւններ ստանալու համար. արտաքին գործոց նախարարը պատասխանեց թէ յիշեալ տեղեկութիւնք սխալ են, թէ ոչ մէկ նոր հրահանգ տրուած է Մաքսային վարչութեան, և թէ հետեւաբար մաքսերը ըստ առաջնոյն կ'առնուին պայմանագրեալ սակագնոյն համեմատ, այդ պայմանագրեալ սակագնոյն և ընդհանուր սակագնոյն միջեւ կեցած տարբերութեան նշանակմամբ, հետեւաբար խնդիրը նոյնութեամբ կը մնայ և կառավարութիւնը վերջնական որոշման մը չէ յանգած դեռ։

Հանեա, 19 մարտ

Որոշուած է որ մանկամետական և քրիստոնեայ կղերի անդամք յառաջիկայ ընտրութեանց չմասնակցին, ո՛չ ընտրող և ոչ ընտրելի ըլլալով։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 8 մարտ

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Մէջ. Ի. Ոսկի Գ. Կ			19 22
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	»	» 19 23
Բերայի մէջ	»	»	» 19 29 1/2
Առաւօտուն բացուելուս	»	»	» 19 26
Կէս օրին	»	»	» 19 27 1/2

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԼԻԼԻ

Երէկ երեկոյ		Գ. Կ	48 10
Այս առաւօտ		» »	48 8
Կէս օրին		» »	48 8

ԸՆԹԱՑԵՔ ԱՐԻԷԹԸՈՅ

Փոխառութիւն	A. Սերի	Գ. Կ	39 20
»	B. »	» »	23 32
»	C. »	» »	20 34

ԲԱՒԵՆՏՈՄՈՒ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լբ.	4 28
Գրէտիթ ժէնէրալ	Օտ. »	8 29
Պանք տը Փարիզ	» »	7 14
Սօս. Շանժ է վիլէօր	» »	4 35
Թրամուէյ	» »	478
Ռուսիէի երկաթուղի	Ֆր.	79 50
Օղլիկասիոն տը Բրիւքսէլ	»	— —
Բաժնեթուղթ Լավրիսմի	Գ. Կ.	118

ԸՆԹԱՑԵՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանգնոց	»	87 25
Անգլիական ոսկի	»	110 13
Իտալերիալ	»	90 20
Քրիմից	»	51 15
Ռուպլի թղթագրամ	»	8 34
» արծաթ	»	77
Մէճ. արծաթ (տարբ)	»	108 8
Վենցոց	»	103 20
Չինցոց	»	103 20
Մէթալիք	»	101
Թասֆիյէ	»	9 10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 19 Մարտ, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	87 75
» » 4 1/2 %	105 80
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ.	17 90
Օսմանեան երկաթուղի	71 12 1/2
» Բէժիի բաժնեթուղթք	518 75(?)
Պանք Օթոման	534 37 1/2
Գրէտիթ Լիոնէ	720
Իսպանական Ռանթի 5 %	91 72 1/2
Հէլլէնական 5 %	անընդհատ
Բրիւքսիէթ թիւրք	482 50
Եգիպտական միացեալ	474 75
Պանք տը Բարի	780
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	422 50
Սուէզի ջրանցք	2300
Սպանիական արտաքին	73 3/8
Զէք Լոնտրայի վրայ	25 23 1/2

Լոնտոն, 19 Մարտ, ժամ 6 վայր. — երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտէ	97 5/16
Օտ. » Սերի Դ.	17 11/16
» » » Ա	39 3/4
» » » Բ.	23 13/16
» » » Գ.	18
Փոխառութիւն 1877	102 3/8
Պանք Օթոման	11 5/16
Եգիպտական միացեալ (ինդիֆիյէ)	93 13/16
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	105
Ցարտ Սանիէ	84 1/8
Տօմանիալ (փոխառ. Բոչիլտ)	104
Հէլլէնական 5 %	90
Մոնտրալ »	75
Ռուսական 1889	94
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 23 1/2

ԲԱՐԻԶ ԹՂԹԻ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 19 Մարտ, ժ. — վ. — երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 3 %	87 72 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտէ Դ.	17 87 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	70 62 1/2
Եգիպտական միացեալ	474 37 1/2

Վիեննա, 19 Մարտ, ժամ — վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի	84 20
» Բէժիի բաժնեթուղթք	109
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 70

Պերլին, 19 Մարտ, ժամ — վայր. —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 37 1/2
Ռուպլ թղթագրամ	219 1/4
Օսմանեան երկաթուղի	78 50
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ.	18 10

Զմիւռնիոյ Նախորդ Տնտեսական խորհրդոյ կողմանէ 1890 յունուարին հրատարակուած երկամեայ պաշտօնավարութեան տեղեկագիրը մեզ ղրկուած լինելով, կը փութանք հրատարակել սոյն տեղեկագրի մէջ տեսնուած ընդհանուր հաշուեկշիռը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԿԱՄԵԱՅ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ

1887 ՅՈՒԼԻՍ 1 — 30 ՅՈՒՆԻՍ 1889

ՄՈՒՏՔ

Հին պահանջք.	Ղրուշ
Նախորդ Տնտեսականէ յանձնուած պահանջք զանազան վարձակալներէ և Դրամարկղէ	110986 50
Փոխառութեան հաշիւ.	
% 6 տոկոսաւոր ազգային պարտք	604597 50
Առանց տոկոսի պարտք և աւանդ դրամ	15241 —
% 10, 8 և 6 տոկոսով մնացեալ հաշիւներ	238273 75
Վարձաճաշիւ.	
Ազգային անշարժ կալուածոց վարձագիներ	599828 —
Ինթիգալիէի հաշիւ.	
Ազգային կէտիկներու առուծախէ գանձուած ինթիգալիէ	17413 50
Թոշակաց հաշիւ.	
Աշակերտաց ծնողներէ գանձուած դպրոցական թոշակ	20116 50
Ազգային տուրք.	
Գանձուած ազգային տուրք	16490 —
Գետնի վարձք.	
Ազգային կէտիկներէ գանձուած գետնի վարձք	10582 75
Կտակաց հաշիւ.	
Այլ և այլ կտակներու համեմատ Ազգին նուիրուած	100831 —
Գերեզմանատան հաշիւ.	
Գերեզմանատան ծախուած չիրիմներու փոխարժէքը	29248 50
Կնքոյ արդիւնք.	
Զանազան թղթեր ազգային կնքով կնքելու հասոյթ	10005 —
Ալիւր բրինձի հաշիւ.	
1888 տարուան հանգանակութեան արդիւնք	5949 50
1889 տարուան հանգանակութեան արդիւնք	5974 50
Անշարժ կալուածոց գնում եւ վաճառում.	
Ճոյա խանի թիւ 8 մթերանոցի փոխարժէքը	42120 —
Երկսեռ վարժարանաց հաշիւ.	
Նախորդ Ուսումնական խորհուրդէ ետ առնուած	10647 50
Ս. Ստեփաննոս եկեղեցի,	
եկեղեցպանի արդիւնք	2520 75
Իսմէլի հաշիւ.	
Տուլունաթի արժէթղթէ գանձուած	355 25
Շաճ եւ վնաս.	
Դրամի տարբերութիւն, Օլուճախի արտին փոխարժէքը կայլն	3807 75
	1844989 25

ԵԼՔ

Փոխառութեան հաշիւ.	Ղրուշ
Նախկին Տնտեսականէ յանձնուած պարտք % 6, 8 և 10 տոկոսով	827906 75
Ընդհանուր պահանջք.	
Պահանջք զանազան վարձակալներէ և Դրամարկղէ	148892 25
Թագաւոր փաշայի կտակագրամէն 2 դրամատուններու յանձնուած	74897 25
Զինուորական տրոց համար ժողովրդէն պահանջք	31228 75
Երկսեռ վարժարանաց հաշիւ.	
Վարժապետաց, պաշտօնէից և այլ պիտոյից համար վճարեալ	228054 —
Ազգ. Հիւանդանոցի հաշիւ	
Հոգաբարձութեան վճարուած	95589 50
Դիւանատան ծախք.	
Պաշտօնէից ամսականք և այլ ծախքեր	74153 50
Կալուածատուրք.	
Ազգային անշարժ կալուածոց էմլաք	58348 75
Նորոգութեան ծախք.	
Ազգային անշարժ կալուածոց նորոգութիւնք	67137 75
Ապահովագրութեան հաշիւ	
Ազգային կալուածոց ապահովագին	21389 50
Պայմանագրի հաշիւ.	
Թաղապետ. վճարուած տուրք վարձու պայմանագրերու համար	2548 50
Ողորմութեան հաշիւ.	
Քաղքիս աղքատաց ամսականք և տնական պանդուխտներու համար ծախք	13658 —
Տեղական ծախք.	
Պատրիարքաց Փոխ. Հօր ամսականք, երթեւեկութեանց ծախք կայլն	7838 25
Տոկոսի հաշիւ.	
Վճարեալ և վճարելի տոկոսք ազգային պարտուց	113187 25
Դերեզմանատան հաշիւ.	
Պահակի և ջրոցի ամսականք, նոր ծառեր տնկելու և այլ ծախք	9094 25
Պատրիարքարանի մուգաթայ.	
Տարեկան 1500 ղրուշ	3000 —
Ալիւր բրինձի հաշիւ.	
1888ին բաշխուած ալիւրի փոխարէն	4349 —
1889ին բաշխուած ալիւրի բրինձի փոխարէն	5744 50
Գետնի վարձք.	
Վճարեալ գետնի վարձքեր այլ և այլ վագրֆներու և կէտիկներու	4266 75
Ինթիգալիէի հաշիւ.	
Պէտուհաթ խանի ծախու առնուած 2 մթերանոցներու ինթիգալ	1706 25
Կտակաց հաշիւ.	
Ազգային Հիւանդանոցի վճարեալ բաժին	3239 25
Անշարժ կալուածոց գնում եւ վաճառում.	
Պէտահաթ խանի ծախու առնուած 2 մթերանոցներու արժէքը	35883 50
Պատահական ծախք.	
Վճարուած արտասովոր ծախքեր	10053 75
Ս. Էջմիածնայ բաժին.	
Գետնի վարձքերէ Ս. Էջմիածնայ բաժինը	992 75
Կասկածելի պահանջք	932 25
	1844989 25

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ապէնտէր ՊԵՏՐՈՍ ԹԷՔԷԱԼԵԱՆ
Ապէնտրդէր ՏԱՐՈՒԻԹԻՆ Ս. ԻՓԼԻՔՃԵԱՆ
Գէնյոպէտ Ա. Ս. ԱԻԵՏԻՔԵԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

1887 Յունիս 30ին Ազգը կը պարտէր ըստ տոմարաց	828906 75
Իջեցնելով նոյն թուականին եղած պահանջքն ու պատրաստ դրամը	110986 50
1887 Յունիս 30ին մնացեալ պարտք կը մնար	717920 25
1881 Յունիս 30ին Խորհուրդս պաշտօնավարելէ դադրած պահուն՝ Ազգը կը պարտէր ըստ տոմարաց	858112 25
Այս գումարեն եթէ իջեցնենք.	
Զինուորական յետնեալ տրոց համար Ազգին ժողովուրդէն ունեցած պահանջքը	31228 75
Զանազաններու վրայ վարձագիներէ պահանջք և պատրաստ դրամ	148792 25
Թագաւոր փաշա Յակոբեանի կտակագրամէն 2 դրամատուն ունեցած քով գտնուածը	74897 25
1889 Յունիս 30ին մնացեալ պարտք	603194 —
Երկամեայ շրջանի մէջ ձեռք բերուած պարտուց նուազում	114726 25

Նկատելի է որ վերեւ պարզուած հաշիւի համեմատ, 114726 25 ղրուշի չափով, Ազգին դրամական վիճակը բարւոքած ժամանակ, Խորհուրդս եթէ նպաստաւորուած է 100831 ղրուշ կտակագրամով՝ միւս կողմէն սիրայօժար զրկուած է Ազգային պարահանդէսներու արդիւնքէ, չուզելով պարահանդէսներն ազգովին խրախուսելու նորելուկ դրութիւնն ընդհանրացնել եւ այսու ծանր ու վնասակար ծախուց դուռ մը բաց պահել Ազգին։

Զը մոռնանք սա կէտն ալ յիշատակելու թէ ազգին 603194 ղրուշի մնացեալ պարտքն իջեցնելով Ազգին վերջնապէս նուիրած 238273 75 ղրուշի մնացեալ հաշիւները՝ Ազգին վճարելի և իրական պարտուց գումարը կ'ելլայ 364920 25 ղրուշ, որ օսմ. ոսկին 108 ղրուշի հաշուով կ'ընէ ԵՐԵՔ ՀԱԶԱՐ ԵՐԵՔ ՀԱՐԻՒՐ ԵՕԹԱՆՀԱՐԻՒՆ ՈՍԿԻ և 39/100 (3378 39/100 ոսկի օսմանեան։)

ԵԱԼՕՎԱ

Փոքրուն Ասիոյ եզերաց այս գիւղաքաղաք նշանաւոր տեղ մը կը գրաւէ ի պատմութեան հնութեամբն և այն ահռելի պատերազմաց զորս Սարակինոսք մղեցին մերթ ընդ մերթ Բիւթանիոյ փոքրիկ պետութեան և ապա Խաչակրաց գումարակաց դէմ։ Հնոյն Տրեփանօնի՝ զոր Սարակինոսաց ձեռքն մատնեց յաւար և ի քանդ՝ կառուցաւ վերստին աւերակաց վերայ շնորհիւ Հեղինէ կայսրուհւոյն որ, երուսաղեմէ վերադառնալէն վերջն, այցելելով շրջակայներն գտնուած ջերմուկներն մեծամեծ շէնքերով զարդարեց։ Այս ջերմուկք որք կը գըտնուին Եալօվայի արեւմտեան հարաւային կողմն 4-4 1/2 ժամ հեռաւորութեամբ, մեծ համբաւ կը վայելէին հին ատեններն և ընտրեալ բազմութիւն մը միշտ կ'երթեւեկէին անդր, հնոյն Բիւզանդիոնի բնակիչք կը յաճախէին տաւիղն բոլոր եղանակաց մէջ և կը վայելէին առողջարար ազդեցութիւնը, ինչպէս այժմ կը յաճախեն Կ. Պոլսոյ բնակիչք որք նախամեծար կը համարին Պրուսայի ջերմուկներէն, մայրաքաղաքին խիստ մնան գտնուելուն համար։ Թաւուտ հովտի մը մէջ որոյ երկու կողմերն կը բարձրանան լեռնակներ կրաքարային կազմութեամբ. կ'ըսուին այս ջերմուկք ամենահաճոյ տեսարան մը յ'եղանակս ամրան, այն պէս որ ծառոց հովանւոյն ներքեւ կարելի է վայելել այն հոգեկան դմայլումներն և մարմնական հաճոյքներն որք խիստ փափաքելի են ձմրան տաղտկաւիթ օրերէն վերջն, ոգեսպառ աշխատութենէ վերջն, հոգեմաշ տագնապներէ վերջն։

Կամարակապ դմբեթք որք կը ծածկեն այս ջերմուկներն, ըստ պատմութեան, Հեղինէ կայսրուհւոյն օրովն և ջանիւք շինուածներն են։ Մի քիչ հեռուն, կը տեսնուին ինչ ինչ աւերակք և փլածոյք որք իւր և որդւոյն Կոստանդիանոսի հիւրանոցին և ապարանաց վերջին մնացորդներն են։ Որպէս վերն յիշեցինք, Սուրբն Հեղինէ երուսաղեմէն վերադառնալէն անմիջապէս վերջն, շինել տուաւ այս բոլոր շէնքերն իւր իսկ ծախիւք և որդին Մեծն Կոստանդիանոս ի պատիւ իւր մօրն Տրեփանօն գիւղն բարձրացոյց ի կարգս քաղաքաց և կոչեց զայն Հէլէնէպոլիս որ ընդ երկար պահեց զայս անուն ի շարս դարուց։

Կը պատմուի թէ Մեծն Կոստանդիանոս կենաց վերջին աւուրց մէջ եկաւ այցելել մի քանի անգամ այս կողմերն և մեռաւ Անսիրօնի ամարանոցին մէջ, մերձ ի Նիկոմիդիա։ Նոյնպէս խաչակրաց բանակն, ընդ հրամանատարութեամբ Ճդնաւորին Պետրոսի և անարծամին Կոմիտէի, ստիպուեցաւ պահ մը նահանջել ի Հէլէնոպոլիս, յետ թողլոյ զնիկիա ի ձեռս Սարակինոսաց եկաւ զետեղել հոն ծովու ճամբով հաղորդակցութիւն ունենալու և կազդուրելու համար ընդերկար պատերազմէ պարտասեալ զօրութիւնը, պատեհ առթիւ վերբստին յարձակելու համար Նիկիոյ վերայ։ Այս աղետալի պատերազմէն վերջն, Սարակինոսք կանգնեցին բուրգ մը ոսկորներով ֆրանկաց որք ինկան պատերազմի դաշտին վերայ թուով 25,000 ըստ պատմագրին Ալէքսիս Կոմնենոսի։

Եալօվա անունը որ յաջորդեց հընոյն Տրէփանօնի և Հէլլէնօպոլսոյ անուանց, տրուած է աշխարհագրական դիրքին առնելով։ Ընդարձակ հովիտ մը, բարեբեր և արգաւանդ, կը տարածուի շուրջանակի մինչեւ ջերմուկներն որք այժմ ծանօթ են Ցաղ-Համամը անուամբ և ջրերն երկրէն դուրս կը ճայթին եռացեալ վիճակի մէջ և գետակ մը, Իսմայիլ տէրէսի, հոսելով քովերէն կը բարեխառնէ աստիճանը տաքութեան։ Շնորհիւ գաւառապետին, Վսեմ. Սրբրի փաշայի, 24 հազարամեայ երկայնութեամբ խճուղի մը որ երկու տարիէ հետէ սկսեալ և այժմ աւարտելու մերձ է, մեծ դիւրութիւն կ'ընծայէ այցելուաց և կատարեալ ապահովութիւն կը տիրէ այժմ այս կողմերն։ Կայս. անձնական դանձուն նախարարութիւնը որ վերջերս տէրն եղաւ այս ջերմուկներուն, նորաշէն հիւրանոցներով և բնակարաններով սկսած է գարդարել և այցելուաց հանգստութեան համար ամէն կանխահոգ միջոցներն ի գործ դնել։

Այս համառօտ ծանօթութիւնը հաղորդելով կը փափաքինք հաւատացնել ազնիւ հասարակութեան թէ ի՞նչ նշանաւոր տեղ մը կը գրաւէր ի հնումս Տրէփանօն կամ Հէլէնօպոլիս և հիմա Եալօվա յայս ժողովրդեան։

Այս ջերմուկներուն արեւմտեան կողմն, մէկ ժամ հեռաւորութեամբ, կայ ընտիր քարհանք մը զոր չահագործելու համար կարեւոր ազգային մը արդէն ձեռնարկած է պաշտօնական ձեւակերպութեանց։ Գաղափար մը տալու համար բաւ կը համարինք ըսել թէ 150 մեդր երկայնութեամբ և 70 մեդր լայնութեամբ գետնի վերայ շինութեան քարի տեսակ մ'է, որմառհասարակ կը շինուին հոյակապ պալատներ, ճաշակաւոր վաճառատուններ և գեղեցկաշէն բնակարաններ։ Մինչեւ հիմայ այս կարգի շէնքերն կը շինուին օտար երկիրներէն բերուած քարերովն, մանաւանդ ի Կ. Պոլիս ուր մեծ սպառում կը լինի այս տեսակ քարերու և գլխաւորներն են Դաղիոյ, Թրիէսդի, Իտալիոյ և Մալթայի շինութեան քարերն որք մեծ համբաւ և յարգ ունին հրապարակի վերայ։ Այս քարահանքն որ ի Թուրքիա, է Մալթայի կարեւոր տեսակէն և ծովէ երկու ժամ հեռի. փոխադրութեան ամենամեծ դիւրութեամբ կարելի պիտի լինի շահագործել և հանել ի հրապարակ անոնցմէ դնով բազդատմամբ Մալթայի քարերուն և այլոց որոց գիներն խիստ բարձր են եւ շահաւոր Պոլսոյ հրապարակին վերայ։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն մը քիչ առնէն պիտի փութանք տալ և աւետել աշխատութեանց սկզբնաւորութիւնն ի մասին շահագործման որ պիտի լինի թէ՛ ձեռնարկուին շահաւոր և թէ ժողովրդեան նպաստաւոր։

Հ-ՆԻ-ԿԻ-ԵՐԷՐ-ԷՔ
Մ. Ս. ԵԿԵՆԵԱՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅՆ ՄԱՍ

ՕՐԻՈՐԴԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Հանդիսաց վարժարանին խնամակալութիւնք պատիւ ունի ծանուցանելու թէ Հայ օրիորդաց բարձրագոյն կրթութեան մը միջոցները լիովին ապահովելու դիտամբ, համաձայնեցուցած է վարժարանին ծրագիրն աղջկանց բարձրագոյն դասընթացքի համար յիշուած ընդունուած վերջին և կատարելագոյն ծրագրոյ։

Ուսմանք մասամբ փոխանակեալ լեզուաւ պիտի աւանդուին։

Ուսումնական ընթացքը, (Նախակրթարանէն զատ), ութնամեայ է, երկու շրջանի բաժնուած։ Ա. ուսին շրջանի մէջ՝ «որ եռամեայ» է, այն աշակերտուհիք՝ զորս իրենց ընտանիքը պատշաճ կը համարին առնուել դպրոցէն, ի լրումն երրորդ տարուան, պիտի ընդունին ընտիր գաստիարակութեան մը անհրաժեշտ տարերքը։ Այս շրջանս աւարտող օրիորդաց կը տրուի «բնծայագիր» մը («սերտիֆիկատ»)։ Երկրորդ շրջանն՝ որ մերկու տարի կը տեւէ, յատկացեալ է աւելի կատարեալ կրթութեան մը, ի վախճան այս շրջանին, օրիորդք կ'ընդունին «վերջագրիր» մը («սերտիֆիկատ»)։

Այս հնգամեայ ընթացքէն զատ. Վարժարանը պիտի ունենայ նաև լրացուցիչ «վերջերոյթ» տարի մը՝ յորում աշակերտուհիք կարող պիտի ըլլան զարգացնել իրենց մասնաւոր ձիրքն, և պատրաստուիլ յատուկ ուսումնական ասպարէզներու։

Ընդհանուր ծրագիրն ի լոյս պիտի ընծայուի ի մասոյ։

Վարժարանին նոր ծրագրոյն պահանջմանց համեմատ, ուսուցչաց ակուռը կազմուած է հետեւեալ եղանակաւ, ակսեալ ի Մարտէ 1890։

ՈՒՍՄՈՒՆՔ ԵՒ ԴԱՍԱՏՈՒՈՒ

Կրօնագիտութիւն, Բարոյական և Պարբերի լեզու.—Հ. ԴԱՒԻԹ Վ. ՆԱԶԱՐԷԹԵԱՆ։

Ֆրանսերէն լեզու և մատենագրութիւն.—Տիկին ԳՈՆԵԻՆ.—Պ. ՇԱՒՎԷ, («Դասատու Ղալաթիոյ»)

Պատմութիւն և Աշխարհագրութիւն.—Հ. ԴԱՒԻԹ Վ. ՆԱԶԱՐԷԹԵԱՆ.—Պ. ՇԱՒՎԷ։

Զափաբերական ուսմունք.—Պ. ՄԻԼՏՈՆ ՍԷՐՈՒԻԱՆ.—Պ. ԿԻԱՆԷՔ («Դասատու Ղալաթիոյ»)։

Բնական պատմութիւն և Բնական գիտութիւնք.—Պ. ՊԻԼՏՈՆ Ս ԳՈՒՍԻԱՆ.—Պ. ՍԱՐԷ («Դասատու Ղալաթիոյ»)

Անգլերէն լեզու.—Օր. ՇԱՐԼԷՆՏ։

Երգ.—Տիկին ԼԻՎԱՍՈՒՐԻ։

Գեղագրութիւն և գծագր.—Պ. Ց ՎԱՍԻԼԵԱՆ։

Ձեւի դաս.—Պ. ԳԱԼԷՆՏԷՐԵԱՆ։

Գերմաներէնն և ուրիշ լեզուները կ'ուսանցուին յատուկ թոշակաւ, ծնողաց և Վարժարանին հնարաւորութեան հետ համաձայնութեամբ։ Վարժարանին թոշակը տարեկան վեց ոսմ. ոսկի է, վճարելի եռամսեայ կանխիկ. ո՛ և է պատճառաւ բացակայութեան համար, տարեկան թոշակէն ոչ մինչ 1Ը գեղջուիր։ 317 5—6

ԼԱ ՆԻՒԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱԳՈՒՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ընկերութեան գրասենեակները փոխադրուած են. ի Մաքրի խան, թիւ 2, Վոյվոտա, Ղալաթիա (Լորանտօ խանին քով)։

Ամեն տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալ Պ. ժ. ժ. Գասդէլլի 235 4—12

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՑԱՐՈՒԹԻՒՆ Ց. ՊԷՑԱԶԵԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Ա. Տարի
ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Բարեփոխեալ ըստ ծրագրոյ և յանձնարարութեան Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ Ազգային Կեդր. Վարչութեան։

Ի ՊԷՏՍ

Դ. Դասու Ազգ. Նախակրթարանաց

282 ԳԻՆ 2 ԴԱՀԵԿԱՆ 3—30

Կը գտնուի ամէն հայ գրավաճառաց քով

Ա Զ Դ

Ֆէրիքէյ 5000 կանգուն գետին մը ծախու է։ Դիմել Պէշիքթաշ թաղապետական 4 դր շրջանակի մէջ Մուխթար Օհաննէս աղայի։ 349 2—3

ՍԴՈՒԴԻ ՄՕՌԻԻ ՁԱԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 25 սեպտեմբեր 188

Պարոնայք Սդոդ և Պուռ,

Յարմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սդոդի Օշարակը, մեր լաւ արդիւնքներ ունենալով մանկաց խուլային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քաղի մը դեղերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հանդոյ և յաջող պատրաստութիւնը մինչ նախամեծար համարուելու է Մօրու ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ՄԱՐՏ 19|31 ԻՆ

250,000 Ֆրանք.

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՐԳԵՒ.—ԵՒ 3,532 ՈՒՐԻՇ ՊԱՐԳԵՒՆԵՐ

ԿԸ ՇԱՀՈՒԻՆ՝ ԳՆԵԼՈՎ

ՊԷՎԻԼԱՔՈՒԱ ԼԱ ՄԱՋԱՅԻ

ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԸ

Վիճակահանութիւնը տեղի կունենան ի Հռոմ, Եշելմոնիոյ նախարարութեան մէջ, Զեռամի Իտալիոյ Թագաւորութեան Ազգային Պանքային, ի ներկայութեան արքայական պատուիրակին և կառավարութեան կողմէ նշանակեալ պաշտօնատարաց։

Շահուած Պարգեւները Իտալիոյ Թագաւորութեան Ազգային Պանքայէն կը վճարուին՝ վիճակահանութենէն մէկ տարի յետոյ։

Մէկ պարտատոմսը կը մասնակցի տարին 4 վիճակահանութեանց, ամբողջ 27 տարի։

1	պարտատոմսին գինն է	15	ֆրանք
10	» »	145	»
100	» »	1400	»

Պարտատոմսերը կանխիկ կը վճարուին ԻՍԴ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐՒՈՑ 2,085,347

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐՒՈՑ 967,900

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար վիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասին 17,000,000 *Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։*

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի. 500,000 — **Մ Ա Ր Ի Թ Ա Ց Մ.** — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամագրաներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիոն խանի անկի նն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Գ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց*

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Շքեղարատա պուլունան ասաքիրի չահանէ իչուն մահալինճէ մէվզրլի միւնագասատա գօնուլան վէ պուրաճա ֆիայաթը մուհարբէրէլէրի իլէ թալիպլերի էօհտէսինտէ օյարդը էվէլճէ իլան գելընան էրզագը միթէնէվիւէ վէ սայիրէնին իթասընա թալիպ օլանլարը թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատաբ մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

6 մարտ 1890 — 369
Նո. 8 — 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Գարա Ֆէրիյէ, եէնիճէ վէ Վէտինէ վէ կէվկէլի մէվզրլէրինտէ պուլունան վէ պիլիճապ պուլունարբրլաճագ օլան ասաքիրի չահանէ իչուն մահալինճէ մէվզրլի միւնագասատա պուլունան էրզագը միթէնէվիյէ վէ սահրէնին պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարը թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատաբ մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 մարտ 1890 — 368
Նո. 7 — 3—3

Ատօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

մարտը եէտինճի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ իրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունճաղընտան իթասընա թալիպ օլանլարը մագամը սէրասքէրի լէվազիմ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 մարտ 1890 — 367
Նո. 6 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Միւպայեա օլունճաղը իլան օլունան թրիէսլէմէէ չէքէրին պէհէր գըյէսի եիւզ ալթը վարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ մարտը եէտինճի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունճաղընտան իթասընա թալիպ օլանլարը մագամը սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 մարտ 1890 — 364
Նո. 3 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Սիրքէ խմալ օլունմադ իւղրէ միւպայեա օլունճաղ ալթը պին քրյէ գուրու օյյահ սուսամ իւզիմինին մարտը օնունճը կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա թալիպ օլանլարը մագամը սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 մարտ 1890 — 365
Նո. 4 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Միւպայեա օլունճաղը իլան օլունան բէչէլին պէհէր քրյէսի տէօրթ զուրուշա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ մարտը եէտինճի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունճաղընտան իթասընա թալիպ օլանլարը մագամը սէրասքէրի լէվազիմ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 մարտ 1890 — 366
Նո. 5 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Միւպայեա օլունճաղ ելէտի եիւզ էլի գելյէ գնագնա սոլֆաթ օսրնը

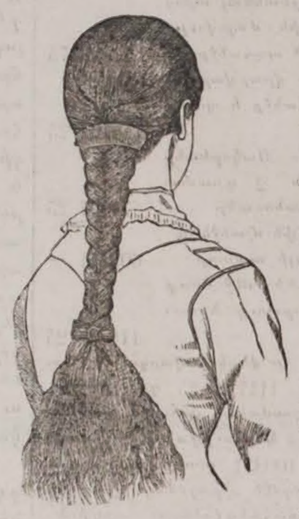

ROYAL VICTORIA

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԷՐԱՆՈՐՈԳԻԶ

ԱՆՎԻՊԵԼԻ ԴԱՐՄԱՆ
ՄԱԶԵՐՈՒՆ, ՄՕՐՈՒԲԻՆ ԵՒ ՊԵԵԻՆ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԻՐԵՆՑ ՈՅԺՆ ԵՒ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Գործածութիւնը դիւրին. կ'արդիւլ մազերուն թափիլը. Հետզհետէ բոյց ապահով արդիւնք յառաջ կը բերէ. Բնական և փայլուն գոյն կուտայ մազերուն։ Գործածութիւնը բազմաթիւ է.

ՆԵՐԿ ԶԻ ԶԻ ԱՅՍ

Փափաքեալ ազդեցքն ընդհանրապէս յառաջ կուգայ 10—15 օր յետոյ

Այն անձինք որք ծանր հիւանդութիւններէ ելած են, անոնք որ մտատանջութիւններ ունին, կանայք որ կամ տուած էն և մեծ յոգնութենէն ենթակայ բոլոր մարդիկ իրենց մազերը կորսնցնելու ենթակայ են. այս պարագայից մէջ մանաւանդ ՄԱԶԵՐՈՒ ԱՊԱՇԱԿԱՆ ՎԻԴՏՈՒԻԱ ՎԷՐԱՆՈՐՈԳԻԶԸ կոչուած է։

ՄԵԾ ԴԱՌԱՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄԱՏՍՈՒՑԱՆԵԼՈՒ

Ի թուրքիա մեծաքանակ վաճառման համար միակ կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՌՈՒԱՆԱ. Մթերանոց անգլիական, Վլղվատա թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 68

ՈՍԿԵԱՑ ԵՒ ԱՐԾԱԹԵԱՑ ՎԵՑ ՄԻՏԱԼՔ

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲՈՒԺՈՒՄՆ ՊԱՏՈՒՈՑ ՎԿԱՅԱԿԱՆ 1872
ՍՏԱՄԱՓՈՒՍԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՏԻԻՌԱՆԻ ԳԻՆԻ 88

Ֆրանսայի և օտար բժշկաց 4 000է աւելի ներրողալից վկայութիւնք կ'ապացուցանեն ազդեցութիւնն այս գինիին, որ Ակիքանթէի գինիին չափ ախորժահամ է։

Կ-ԱԲ-ՐԻ Ա ԸՆԴՈՅՆ-ՕՅԼԷ ԷՐ-ՎԷՀԷԼԻ Կ'ԱՆԷԼՆԻ ԷՒ-ԲՐԷ-ՅԼԸ Ա ԼԸ ԳԷ-ՐՈՆԻ ՄԱՐԴԱՊՈՒԹԻՆԸ

Կեդրոնատեղի՝ ԾԱՆՆԻ ԵՒ ԺՈՒՏԱՆ, 1, Կամուրջի Որագարակ, Պոլիս

ՀԱՉԻ ՇՆՉԱՐԴԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԹԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՉԱՑՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՒՉԱՓՈՂԻ ՀԻԱՆԴՈՒԹԵՆՆԵՐ դէմ իբր ապահով դարման այս գեղին վայելեալ համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զոր Պ Բաուէլ Ք'ըստանայ անոնցմէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ թագուհւոյն Նէրվի թեդանոթակրոյն վրայ։ Ի Ուէք, ընկոմոխա.

«Սիրելի պարո, Քան սրտէմ կը նեղուէի յամառ հազէ մը որ գիշերը կ'արգելուր ինձ քնանալ և ցերեկը հանգիստ անցուցնել, վասմ. կոմս Քարթնէյան ձնարարեց ինձ գործածել ձեր անզուգական բալասանէն անխոնի հատիկներով և կրնամ հաստատել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, ապացոյց իսկ պէտք ունենալու գործերս դադրեցնելու, և առաջին փորը սրսուելը բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն այլոց։ (Սար.) Վ. ԼԻՆԶԷԼ, Նէրվի թեդանոթակրէն։»

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին 1/2 բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼԼ, 4, Ալրիոն Բալէյս, Պլոքֆրիէրս բոտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.
64 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՌՈՒԱՆԱ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վլղվատա, պահեստանոցին քով, կայսրան Թրամուէյից, 95 և 67

ԱՖՈՐ ՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

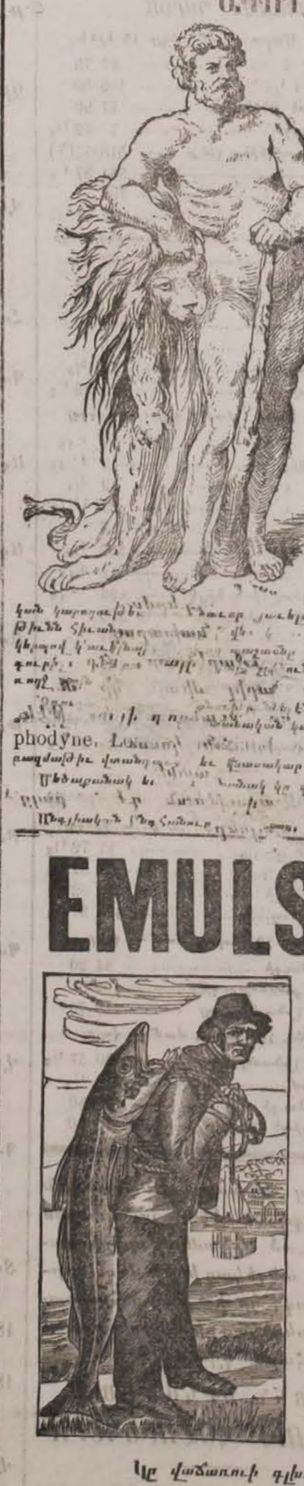

ՖՈՍՖՈՐԻՆ ՏՈԹՊՈՐ ԼԱԼՈՐԻ —Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս գեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆն է որ նշան ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու հանդուգն ոգեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, [illegible], զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, և առնական ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարում։

Կը բուժէ գիտակարամարութիւնը, ջղային և արտի հիւանդութիւնները, լեարդի և երիկամնոց հիւանդութիւններն, արեան չրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւն և ապառամբ։ Կէ կասեցուցէ կենսական ոյժերու ո և է կորուստ որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ սառ հեռեւանոց մէջ այս գեղին ազդեցութիւնն անմիջական եւ մեծագոյն է։ Մելancոլիոյ ենթակայ զգայուն մարդն եւ սիրտանիչը կ'ամենատանն ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈԹՊՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւծ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'ստեղծէ, արեան մէջ մանր ծանրելով կենսական եւ լեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է։ Առնական կորովը կը կենդանացուցէ մարդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մարդն տալով հաւանկա եւ առատ առողջութիւն մէջ. այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Ամրապնդամ է, կը զարգացնէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առաջադիմութիւն մ գործադրել ուզողին, ջղային գրութեան եւ մկանանց։ Իր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գոր ծանաւոր առաջին օրէն իսկ, ջղային գրութեան եւ ժառանգութիւնն հիւանդագոյն վիճակ մը։ Ամենայն դեղերու մէջ ոչ մէկ դեղ կարողանայ [illegible] կարողութիւն [illegible] Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է phodyne, Lalors' Phosphorus [illegible] Dr. Lalors' Phosphodyne [illegible] գեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած

Մեծաքանակ եւ [illegible] կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.
Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՌՈՒԱՆԱ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վլղվատա, պահեստանոցին քով, կայսրան Թրամուէյից, 95 եւ 97։

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՊԻ ՕՇԱԲԲԷԿ)
ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՅԱՒՈՏ ԻՒՂ
Իբոֆոսֆիդ որ շուշ Ի սոպայով
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՊԻ և ՊՕՈՒՆԻ,
Ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է
Մորիւ ձկան հաւ իւղի բոլոր յատկութիւններն զատ, իբոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի
Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտաւութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճուզաճութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հաճելի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք Ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԻՐ ԵՒ ՀԻՐԶԷԼ 81

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

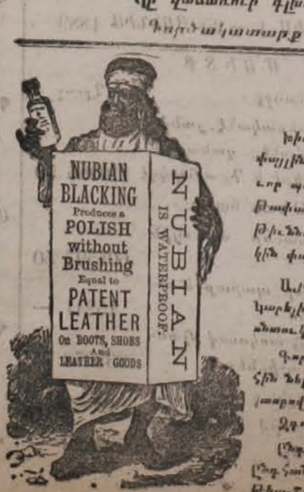

Խոնաւ յարմար է ներկելու համար կոշիկներն որք առաջին անգամն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ Նուբիան պարծանաւորութիւն մ'ունի, ամրագոյն շարան մը կը տանէ։ Կոշիկներն անթափանցելի կ'ընէ ջուրի և խոնաւութեան։ Տիզմը կամ ուրիշ ապակուկներն գիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի արանց և կանանց ամէն տեսակ կոշիկներու։ Կարելի է գործածել զայն նորոգելու համար ճամբորդութեան կոշիկներուն։

Գործածման եղանակ. Ներկելի առարկան բնամով որբակ, այնպես որ հին ներկին հետ չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկին բանկ, կամ սպանջի լաթով մը կամ վրձնով, թրջուած մակերեսոյթն ոնքին կը չորցայ։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՌՈՒԱՆԱ, Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վլղվատա, Պահեստանոցին քով, կայսրան Ղալաթիոյ Թրամուէյից։ Թիւ 95 և 97։ Ղալաթիա։

Բուրդ ելէրէն օրերէն) Եւրոպական եղբերէն կամարջ ելէնոց ընթեռնուցոց եւրեւեկոյթներ։

Ժ.Ա. Բ.

12 40 Եկեղեց. Մեզարպ. Պեզիրեք. Թարպ. Եկեղեց Պոճճ. Ր. Հիսար (Ամենավերջին ընդունարան հետ պիտի հաղորդացի) 32
1 40 Եկեղեց. Մեզպ. Պեզ. Թարպ. Եկեղեց. Մերկ Պոյաճ. Ր. Հիսար [Ամենավերջին գիշերի ընդ. հետ պիտի հաղորդակցի բացի ուրբաթէ] 18
2 — Ա. Գավագ Մեզպ. Պեզիրք. Թարպ. Պեյզոզ Գանտիլի [Վանտի. ընդ. հետ պիտի հաղորդի. ուր. օրերը Վանիք. Զէնկ Պեյը Դգի Պեշիր] 17
3 — Եկեղեց. Մեզարպ. Պեզիրք. Թարպ. Եկեղեց Սիրէն. Մերկեն Պոյաճ. Ր. Հիսար Պեկեք (Ամենվ. գիւղի ընդ. հետ պիտի հաղորդացի. Ուրբաթի օրերը ժամ 2 Ելի) 21
4 30 Եկեղեց. Մեզպ. Պեզ. Թարպ. Եկեղեց. Սիրէն. Մերկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար. Պեկեք Ամենվ. Գուբ. Օրթ. Պեշիր. 32
5 45 Եկեղեց. Մեզպ. Պեզիրք. Թարպ. Եկեղեց. Սիրէն. Մերկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պեկեք Ամենվ. Գուբ. Օրթ. Պեշիր 22
7 — Եկեղեց. Մեզարպ. Պեզիրք. Թարպ. Պեյզոզ Բաշպ. Եկեղեց. Մերկ. Գանյոճ. Ր. և Ա. Հիսար Գանտիլ. Ամենավ. Զէնկ. Պեյլէր. Օրթաք. Գուբ. Պեշիր. Իսակ. 2
8 15 Ա. և Ր. Գավագ Եկեղեց. Մեզարպ. Պեզ. Թարպ. Եկեղեց. Սիրէն Մերկ. Ր. Հիսար Պեկեք Սրթվ. Գուբ. Օրթ. Պեշիր. 21
10 — Մեզարպ. Պեզ. Թարպ. Եկեղեց. Մերկ Ր. Հիսար Ամենավ. Օրթաք. Պեշ. 34

Ընդհանուր ընթեռնուցոց ելէնոց ընթեռնուցոց

12 30 Պեկեք Ամենվ. Գուբուչ. Օրթ. Պեշիր. 22
12 35 Եկեղեց. Սիրէն. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պեկեք Ամենավ. Գուբուչ. Օրթ. Պեշիր. 19
1 — Պեկեք Ամենվ. Գուբ. Օրթ. Պեշիր. 19
1 30 Ր. Հիսար Պեկեք Ամենվ. Գուբ. Օրթ. Պեշիր. 2
2 5 Պեկեք Ամենավուտ. Գուբուչ Օրթաքեզ Պեշիրթաշ 34
2 30 Ր. Հիսար Պեկեք Ամենվ. Գուբ. Օրթ. Պեշ. Գապ. 23
3 15 Պեկեք Ամենավ. Գուբուչ. Օրթաք. Պեշիր. 23
4 — Պեկեք Ամենվ. Գ. ուբ. Օրթ. Պեշ. Գապ. 33
4 45 Պեկեք Ամենվ. Գուբ. Օրթ. Պեշ. (Բացի ուրբաթէ) 17
11 20 Պեկեքէն ուղղակի կամարջ ուրբաթ օրերը Ր. Հիսարէն 22

Ամենվ. Եղբերէն կամարջ ելէնոց ընթեռնուցոց

12 5 Զէնկ. Գուզկ. Իսակ. (բացի ուրբ.) 15
12 45 Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուզ. 33
12 45 Պեյզոզ Բաշպ. Զուպ. Գանյ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղրդ.) 23
1 20 Պեկեք Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուզկ. Պեշիրթաշ 28
2 40 Պեյզոզ Բաշպ. Զուպուզ. Գանյճ. Ա. Հիսար Կանտիլ (Գանտ. պիտի հղրդ. Ուրբաթի օրերը Վան. Զէնկ. Պեյլ. Գուզկ. Պեշիրթ.) 17
2 30 Զէնկել. Պեյլէր. Գուզկ. Իսակ. 33
3 15 Գանտ. Վանիք. Զէնկել. Պեյլէր. Գուզ. Պեշիրթ. (Բացի ուրբաթէ) 19
4 50 Գանտ. Վանիք. Զէնկելէր. Պեյլերպ. Գուզկ. Իսակիւտար (Բացի ուրբաթէ) 18
4 45 Պեյզ. Բաշպ. Զուպուզ. Գանյճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուզկ. Պեշիրթ 23
6 45 Մերկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Ամենվ. Զէնկ. Պեյլ. Օրթ. Գուզկ. Պեշիրթ. Իսակ. 19
9 25 Պեշիրթ. Թարպարիտ Պեյզ. Բաշպ. Զուպ. Գանյ. Ա. Հիսար. Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուզ. Իսակիւտար 23

10 20 Գանտ. Զէնկ. 28
11 — Գուզպ. էն ուղղակի կամարջ (Բացի Ուրբաթէ) 19
11 — Զէնկ ուղղակի կամարջ (Բացի ուրբ.) 2

(Բացի Եղբերէն օրերէն) Եւրոպական Եւրոպական Եղբեր Եղբեր Եղբեր Եղբեր ընթեռնուցոց ժամերը

1 25 Պեշ. Օրթ Գուբ. Ամենվ. Պեկեք Ր. Հիս. 22
2 30 Պ.ի.ք. Օրթաք. Գուբ. Ամենավուտ. Պեկեք Ր. Հիսար Մերկ. Եկեղեց. Թարպ. Պեյզ. Մեկարդ. Եկեղեց. 32
3 — Գանտիլ. Իսակ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլէր. Զէնկել. Ամենվ. Գանտիլ. Ամ. և Ր. Հիսար Գանտիլ. Մերկ. Եկեղեց. Բաշպ. Պեյզ. Թարպ. Պեյզ. Մեկ. Եկեղեց. 2
4 — Պեշիք. Օրթ. Գուզ. Ամենվ. Պեկեք Ր. Հիսար Պոյաճ. Եկեղեց. Թարպ. Պեյզ. Մեսար. Եկեղեց. 22
5 15 Իսակ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պեյլ. Զէնկ. Ամենվ. Գանտ. Ամ. և Ր. Հիսար Գանտ. Մերկ. 19
6 — Գանտիլ. Պեշիք. Օրթաք. Գուբուչ. Ամենվ. Պեկեք. Ր. Հիսար Մերկ. Եկեղեց. Պեյզ. Թարպ. Պեյզ. Մեզար. Եկեղեց. և Գավագներ 21
7 — Պեշիք. Իսակ. Գուզկ. Պեյլ. Զէնկ. Ամենվ. Գանտ. Ամ. և Ր. Հիսար Մերկ. Եկեղեց. Պեյզոզ Թարպ. Պեշիրթ. 23
8 30 Պեշիք. Օրթ. Ամենվ. Պեկ. Ր. Հիսար Մերկ. Եկեղեց. Թարպ. Մեզար. Պեյ. 34
10 — Պեշիք. Օրթ. Գուբ. Ամենվ. Պեկեք Ր. Հիսար Մերկ. Եկեղեց. Պեյզոզ Թարպ. Պեյ. Մեզպ. Եկեղեց. [Բացի ուրբ.] 32
10 40 Ր. Հիսար Պոյաճ. Մերկ. Ամենվ. Եկեղեց. Թարպ. Պեշիրթաքրէ. Մեզար. Եկեղեց. 17
11 20 Եկեղեց. Թարպ. Պեյ. Մեզպ. Եկեղեց. 21
11 35 Պեշիքէր Ր. Հիսար Պոյաճ. Մերկ. Ամենվ. Եկեղեց. 19

Դամարջէն Ամենավուտէն ելնող ընթեռնուցոց ժամերը

2 40 Ուղղակի Պեշիքէր 23
3 45 Ուղղակի Պեշիքէ 33
4 15 Ուղղակի Պեշիքէ (Բացի ուրբաթէ) 17
10 30 Պեշիք. Օրթ. Գուբուչ. Ամենվ. Պեկեք (Ուրբաթի օրերը 10 15ին և Ր. Հիսարէն Վանիքս ելնող ընդ. հետ պիտի հաղ.) 22
11 15 Գապ. Պեշիք. Օրթ. Գուբ. Ամենվ. Պեկեք Ր. Հիսար. Պոյաճեր. 28
11 40 Պեշիք. Օրթ. Գուբուչ. Ամենվ. Պեկեք [Բացի ուրբաթէ] 2
12 — Պեշիք. Օրթ. Գուբ. Ամենվ. 22

Դամարջէն Ամենավուտ Եղբեր Եղբեր ընթեռնուցոց ժամերը

1 45 Իսակ. Գուզկ. Պեյլ. Զէնկելէրպ 38
3 15 Իսակ. Գուզկ. Պեյլ. Զէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Զուպուզ. Բաշպ. Պեյզ. 23
2 40 Ուղղակի Գանտիլի (Բացի ուրբաթէ) 19
4 10 Ուղղակի Գանտիլի (Բացի ուրբաթէ) 19
9 25 Պեշիքթաշ. Գուզկուճճ. Պեյլէր. Զէնկել. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ գայլոզ ընդունարանն հետ պիտի հաղորդակցի) 28
10 5 Գանտիլի Ա. Հիսար Գանտ. Զուզ. Բաշպ. Պեյզ. Թարպ. Պեշիրթ. Մեզարպ. Գավագներ 18
10 15 Գուզկ. Պեյլ. Զէնկ. 2
10 40 Իսակ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 19
11 — Պեշիքթաշ Գուզկուճճ. Պեյլէր. Զէնկել. Վանիք. Գանտ. Պեշիքէ (Ուրբաթի օրերը Իսակ. 33
11 20 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանտիլճ. Զուզ. Բաշպ. Պեյզ. 23
11 45 Գապի. Գուզ. Պեյլ. Զէնկ. Վանիք. 34
12 — Գուզկ. Պեյլ. Զէնկ. (Բացի ուրբ) 15

ԻՍԿԵԻԻՏԱՐԵՐԹԵԻԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՆԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամարջ	Կամարջէն	Իսկիւտար
— —	— —	— —	— —
— —	6 30 Պեշիկ	— —	— —
— —	7 5	12 50	7 5
12 30	8 Վապ.	1 20 Պեշիք.	8 15
1 —	8 20 Պեշիկ	1 45	9 5
1 30 Պեշիք.	9 —	1 50	9 50
2 —	9 30	3 5	10 10 Պեշիք
2 30	10 — Ֆէրպ.	3 15 Վապ.	10 30 Ֆէրպ
2 50	10 20 Պեշիք	3 25 Պեշիք.	10 40 Գ.
3 20 Ֆէրպ	10 50	4 10	11 —
3 35	11 — Գուզկ	4 30 Ֆէրպոթի	11 20 Ֆէրպ.
4 10	11 10 Ֆէրպ.	5 15 Վապ.	11 20
4 50	11 20	5 25	11 50
5 30 Ֆէրպ	11 40	5 45 Պեշիք	12 5
5 2. Վապ.	12 5	6 15 Ֆէրպոթի	— —
6 5	— —	6 35	— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամարջ	Կամարջէն	Իսկիւտար
— —	6 30 Պեշիկ	12 50	7 5
— —	7 5	1 30 Պեշիք	8 15 Պեշիք.
12 30	*8 — Վապ.	1 45	9 5
1 15	8 20 Պեշիք	2 30	9 45
2 — Պեշիք.	9 — Պեշիք	3 15 Վապ	10 —
2 45	9 30	3 30 Պեշիք	10 10 Պեշիք
3 30	10 — Ֆէրպ.	4 30 Ֆէրպոթի	10 30 Ֆէրպ.
3 20 Ֆէրպոթի	10 10 Պեշիք	4 30	10 40
4 20	10 40	5 15 Վապ.	11 20 Ֆէրպ.
5 5	11 10 Ֆէրպ	5 25	11 20
5 30 Ֆէրպոթի	11 10	5 45 Պեշիք	11 40
*5 25 Վապ.	11 40	6 15 Ֆէրպոթի	12 5
6	12 5	6 35	— —

* Այս երթեւեկութիւնն հրեից տօներուն, և լաթի օրերը Գուզկ. Լաթի հանգիստն։
** Բացի կիրակի օրերն։

ՀԱՐԻՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵԻԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՆԵՐ

ԲԱՑ ԻՍԿԻՐԱՔ ՕՐԵՐԷՆ

2 30 Հարեմէն Սալաճաք (բացի ի կիրակի օրերէն)
4 — » » (Կիր. օրերը ժ. 5 15)
10 40 » » (բացի ի կիրակի օրերէն)
11 20 » » (Կիրակի օրեր ժ. 10 45/ն
2 — Կամարջէն Հարեմ Սալաճաք (բացի ի կիրակի օրերէն)
3 30 Կամարջէն Հարեմ առնի Սալաճաք (Կիր. օրերը ժ. 5)
10 10 Կամարջէն Հարեմ առնի Սալաճաք (բացի ի կիրակի օրերէն)
11 10 Կամարջէն Հարեմ առնի Սալաճաք (Կիրակի օրերը ժ. 10 30 ին)։

ԻՍԿԵԻԻՏԱՐ ՍԻՐԲԻՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ

ԳԱԼԱԹԱՅԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՒԱՐՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՆԵՐԻ ԵՐԹԵԻԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 20 Իսակիւտարէն Գալաթաշ Սիրքեճի
5 30 Իսակիւտարէն Սիրքեճի
10 — Իսակիւտարէն Սիրքեճի
11 10 » Գալաթաշ (Եկեղի գիւղի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի)
4 30 Սիրքեճիէն Իսակիւտար
6 15 Սիրքեճիէն Գալաթաշ Իսակիւտար
10 30 Սիրքեճիէն Իսակիւտար
11 20 Գալաթաշէն Իսակիւտար

* Բացի ի Ուրբաթ օրերէն։